

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

**Talent i fotball - en studie blant gutter 10 - 14 år i
AkerAkademiet og kretslag**

Jaran Moberg

Totalt antall sider inkludert forsiden: 44

Molde, 21.5.2010

Publiseringsavtale

Tittel på norsk: Talent i fotball - en studie blant gutter 10 – 14 år i AkerAkademiet og kretslag

Tittel på engelsk: Talent in football - a study amongst 10 - 14 year old boys in AkerAkademiet and regional teams

Forfatter(e): Jaran Moberg

Fagkode: IDR600

Studiepoeng: 15

Årstall: 2010

Veileder: Oskar Solenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 21.5.2010

Forord

Denne oppgaven er skrevet som en obligatorisk og avsluttende del av Bachelorgradsstudiet i Sport Management våren 2010. Oppgaven har et omfang på 15 studiepoeng.

Jeg vil benytte anledningen til å takke Molde Fotballklubb for at jeg fikk være praktikant i AkerAkademiet dette semesteret. Spesielt de ansatte i AkerAkademiet skal ha en stor takk for oppmuntrende ord og god veiledning der det har vært nødvendig. Det har vært til stor hjelp når jeg skulle skrive denne oppgaven. Takk til Knut Hallvard Eikrem, Thomas Mork og Trond Strande som stilte opp som intervjuobjekter.

Takk til Geir Jordet ved NIH for gode litteraturtips, og takk til fotballkretsene som hjalp meg med innsamling av fødselsdatoer.

Jeg sender også en takk til Bjørnar Vårdal Landsverk for mange hyggelige kaffepauser dette semesteret. Diskusjonene og refleksjonene over kaffebordet har motivert og inspirert meg frem til oppgavens siste punktum. Takk også til andre medstudenter for å skape et godt studentmiljø på Høgskolen i Molde.

Sist, men ikke minst, en stor takk til Oskar Solenes for veiledning underveis. Det er ikke få turer jeg har gått i retning kontoret ditt, og det har alltid vært lett å banke på døren din. Takk for gode tips til både tema, litteratur og skrivning.

Sammendrag

Denne oppgaven bygger på tidligere studier rundt sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse i fotball, og særlig på aldersbestemt nivå. I denne oppgaven er det sett på G14-kretslag i Norge, samt G10 – G14-spillere i Molde Fotballklubbs talentakademi, AkerAkademiet. Oppgaven tar også for seg utvelgelsesfaktorer i AkerAkademiet.

Undersøkelsen er gjort både ved en kvantitativ tilnærming i form av innsamling av fødselsdatoer, og en kvalitativ tilnærming i form av deltakende observasjon i AkerAkademiet og intervjuer med utvalgte trenere i akademiet.

Funnene rundt sammenhengen mellom fødselsdato og utvelgelse i denne oppgaven er todelt. I kretslagene er det en tydelig tendens at tidligfødte blir valgt oftere enn sentfødte. I AkerAkademiet er det derimot en svært jevn fordeling, og det ser ikke ut som det er en sammenheng mellom fødselsmåned og utvelgelse der. Forklaringen kan ligge i at AkerAkademiet er et talentakademi, og ikke en prestasjonsgruppe som spiller kamper.

I utvelgelsesfasen i AkerAkademiet blir ulike faktorer nevnt som viktige. Det som imidlertid går igjen er treningsiver og gode holdninger. Ved siden av gode fotballferdigheter kan det virke som disse to faktorene er svært viktig for å bli valgt ut som talent i fotball.

Innhold

1. Innledning	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Problemstilling	2
1.3 Fotball i Molde - AkerAkademiet	3
2. Teori	5
2.1 Alders betydning for talentutvelgelse.....	5
2.2 Talentsleksjon	7
2.3 Kortsiktig vs. langsiktig tenkning i fotballen	8
3. Metode	9
3.1 Innsamling av fødselsdato	9
3.2 Intervju	10
3.3 Deltakende observasjon.....	11
4. Alders innvirkning på utvelgelse til kretslag og AkerAkademiet	13
4.1 Resultat fra kretslag og AkerAkademiet	13
4.2 Hvorfor er det slik?.....	14
4.3 Alder og prestasjon.....	15
5. Kriterier for utvelgelse til AkerAkademiet	18
5.1 Hva er et talent i fotball?	18
5.2 Hva er utslagsgivende i utvelgelsen til AkerAkademiet?.....	18
6. Avslutning	21
6.1 Konklusjon	21
6.1.1 Alders innvirkning på utvelgelse til kretslag og AkerAkademiet.....	21
6.1.2 Kriterier for utvelgelse til AkerAkademiet	22
6.2 Avslutning og veien videre.....	22
7. Litteraturliste	23
8. Vedlegg	24
8.1 Vedlegg 1 – Helsen, Winckel og Williams (2005) fødselsmåned u-landslagsturneringer	24
8.2 Vedlegg 2 – Mujika et al. (2009) fødselsmåned baskiske spillere	24
8.3 Vedlegg 3 – Fødselsmåned gutter i Møre og Romsdal født 1996 - 1999	25
8.4 Vedlegg 4 – Fødselsmåned kretslag	25
8.5 Vedlegg 5 – Fødselsmåned AkerAkademiet	25
8.6 Vedlegg 6 – Intervjuguide	26
8.7 Vedlegg 7 – Intervju med Knut Hallvard Eikrem	27
8.8 Vedlegg 8 – Intervju med Thomas Mork	31
8.9 Vedlegg 9 – Intervju med Trond Strande	34

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Mitt valg om å studere Sport Management ved Høyskolen i Molde bunnet i min lidenskapelige fotballinteresse. Å skrive hovedoppgaven min om fotball var derfor en svært naturlig ting. Selv har jeg spilt fotball siden jeg var 4 år, totalt i 20 år nå. De to siste årene har jeg også vært trener for et småguttelag, og å få lov til å utvikle fotballspillere og ungdom er noe jeg setter veldig høyt. I min trenerutdanning fullførte jeg NFFs trener 1 kurs i 2008, og dersom ting går etter planen fullfører jeg trener 2 kurs i år. Min interesse for talentutvikling har hatt mye å si for mitt valg av problemstilling. Tidlige samtaler med veileder gjorde dog til at jeg snevret meg inn på seleksjon av talenter fremfor utvikling av talenter.

Ved siden av å skrive hovedoppgaven dette semesteret, har jeg vært så heldig å få praksisplass i Molde FKs AkerAkademi. Her har jeg fått innsikt i hvordan akademiet organiseres og drives, samtidig som jeg har vært med på treninger for de ulike treningsgruppene. Dette har gitt meg et godt utgangspunkt for å skrive en oppgave om talentarbeid i Molde FK, samtidig som jeg tror det har utviklet meg som trener.

Tidligere studier (Baker et al. 2009; Barnsley, Thompson og Legault 1992; Helsen, Winckel og Williams 2005; Hirose 2009; Mujika et al. 2009) jeg ble gjort oppmerksom på har tatt for seg sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse, og fysisk størrelse og utvelgelse. I denne oppgaven har jeg tatt for meg sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse. Det vanlige er å dele inn barn i klasser etter fødselsår (i skole, idrett etc.), da blir ”cut-off date” satt til 1. januar. Når barn blir delt inn i aldersgrupper med ett års spredning i alder vil det medføre forskjeller i blant annet det fysiske, det emosjonelle og det kognitive. Dette er det gjort funn på opp gjennom historien. På 1920-tallet utførte Carl Schiøtz og Louis Bentzen tester på gutter og jenter i alderen 12-20 år som avslørte store forskjeller i vekst og fysiske prestasjoner mellom barn i samme aldersgruppe. De tidligfødte var systematisk større og presterte bedre enn de sentfødte (Solenes 2009). På 1960-tallet ble det gjort undersøkelser som viste forskjeller i utdanningsoppgjør blant barn i samme aldersgruppe. Elever født tidlig i aldersgruppene presterte systematisk bedre enn de født sent i aldersgruppen (Mujika et al. 2009).

1.2 Problemstilling

Med min interesse for fotball og talentarbeid i fotball, tok det ikke lang tid før mitt tema ble talentseleksjon i fotball. Jeg ville først skrive om noe som omhandler utvikling av talenter, men etter samtaler med veilederen min, Oskar Solenes, ble jeg trigget av temaet seleksjon. Jeg leste meg opp på temaet, og ble fasinert av tidligere undersøkelser som viste at fødselsmåned har sammenheng med selektering. En tidlig problemstilling ble da *”er det sammenheng mellom fødselsmåned og å bli valgt ut som talent?”*.

Dette er en problemstilling med et for stort omfang, så jeg måtte avgrense den. Som jeg har vært inne på, så er fotball ”min idrett”, og avgrensingen i forhold til andre idretter var egentlig allerede gjort, selv om det ikke var definert i problemstillingen. Men fortsatt måtte jeg avgrense meg, og i forbindelse med at jeg fikk praksisplass i Molde FKs AkerAkademi, ble det helt naturlig å se på seleksjonen der. Jeg samlet derfor inn fødselsdato på spillerne som var med i akademiet, for å se om det var sammenheng mellom fødselsmåned og å bli plukket ut. Samtidig ville jeg ha noen andre tall å sammenligne med, og jeg bestemte meg for å se på kretslag i de ulike fotballkretsene. Jeg forsøkte å samle inn fødselsdato på gutter født i 1996 som var blitt plukket ut på kretslag. Ny problemstilling ble da *”er det sammenheng mellom fødselsmåned og å bli plukket ut til å være med i AkerAkademiet og/eller kretslag i Norge?”*.

Ettersom dette er et fenomen som allerede er bevist i fotball og i andre idretter, ville jeg også finne ut hvorfor det er slik. Når mange sentfødte spillere blir oversett eller ikke vurdert som gode nok i en seleksjonsfase, må det være en grunn til at det er slik. Jeg har derfor utviklet en problemstilling til, der jeg ønsker å finne ut hvilke faktorer som er utslagsgivende når en spiller blir plukket ut på AkerAkademiet. Er det fotballferdigheter, fysikk eller andre faktorer? Samtidig er dette interessant å undersøke i AkerAkademiet nettopp fordi det er et talentakademi, og ikke en gruppe spillere som skal prestere noe sammen. Det kan derfor tenkes at andre kriterier ligger til grunn i AkerAkademiet, enn på et landslag eller en annen prestasjonsgruppe. Problemstillingen min er derfor todelt:

Talent i fotball - en studie blant gutter 10 – 14 år i AkerAkademiet og kretslag.

- 1) Er det sammenheng mellom fødselsmåned og utvelgelse i AkerAkademiet og på kretslag?
- 2) Hvilke faktorer er utslagsgivende for utvelgelse til AkerAkademiet?

1.3 Fotball i Molde - AkerAkademiet

Molde FK ble stiftet i 1911, holder til i Molde by med sine om lag 25.000 innbyggere, og har hjemmearena på Aker Stadion. Klubben har siden midten av 1970-tallet spilt i landets øverste divisjon, med unntak av noen få gjestevisitter i den nest øverste divisjonen.

Klubben har på denne tiden syv andre plasser og tre tredjeplasser i serien, i tillegg til to cupmesterskap (Molde Fotballklubb 2010¹). I 1999 klarte klubben som første og hittil eneste klubb ved siden av Rosenborg i Norge, å kvalifisere seg til Mesterligaen. Klubben har en sterk tradisjon for å få frem lokale spillere, og lokale profiler som Ole Gunnar Solskjær, Åge Hareide og Kjetil Rekdal har fått oppleve proffeventyr etter avreise fra Molde FK.

I 2007 startet Molde FK AkerAkademiet i samarbeid med Nordmøre og Romsdal fotballkrets. Målet er ”å utvikle flere lokale og bedre spillere i bredde og på toppnivå” (Molde Fotballklubb 2010²). Frem til junioralder er AkerAkademiet et klubbuavhengig tiltak. Det arrangeres én ukentlig trening for gutter mellom 10 og 14 år, i tillegg har AkerAkademiet ansvaret for Moldes bylag gutter 14, og kretslagene gutter 15 og gutter 16. Felles for alle disse gruppene er at det er de antatt beste spillerne fra Nordmøre og Romsdal som får tilbud om å delta. Fra junioralder driver AkerAkademiet tre lag internt i Molde FK; Molde 2, Molde 3 og Junior Elite. Molde 2 og Molde 3 spiller i år (sesongen 2010) i henholdsvis 2.- og 3. divisjon. Junior Elite spiller turneringer, men er ikke med i ligaspill, da spillerne der deltar på Molde 2 og Molde 3.

Det er de ukentlige treningene for gutter mellom 10 og 14 år (i år født 1996 – 1999) som hovedsaklig omtales som AkerAkademiet i miljøet rundt fotballen i Molde. Disse treningene gjennomføres for tre ulike grupper, der spillerne født i 1996 trener for seg, 1997 og 1998 trener i lag, og 1999 trener for seg. Hver gruppe har to til tre trenere på hver trening, i tillegg har de en halvtime før eller etter fotballøkten med fysisk trening, ledet av fysisk trener i Molde FK, Stig Aambø. Hver sjette uke foretas det som kalles rullering. Da er det om lag 5-6 spillere som rulleres ut, og tilsvarende inn. Denne rulleringen gjennomføres for at guttene skal holde seg ”på tå hev” på trening, og slik at det er litt utlufting i gruppene. Spillere rulleres gjerne ut dersom de er mye vekke fra trening, ikke viser den konsentrasjonen og holdningene som skal til, eller om de faller igjennom rent fotballmessig. Hver sjette uke er det også ekstratrening for de spillerne som ligger i vannskorpen for å bli tatt med i akademiet. Det er fra disse gruppene det plukkes spillere når noen rulleres inn.

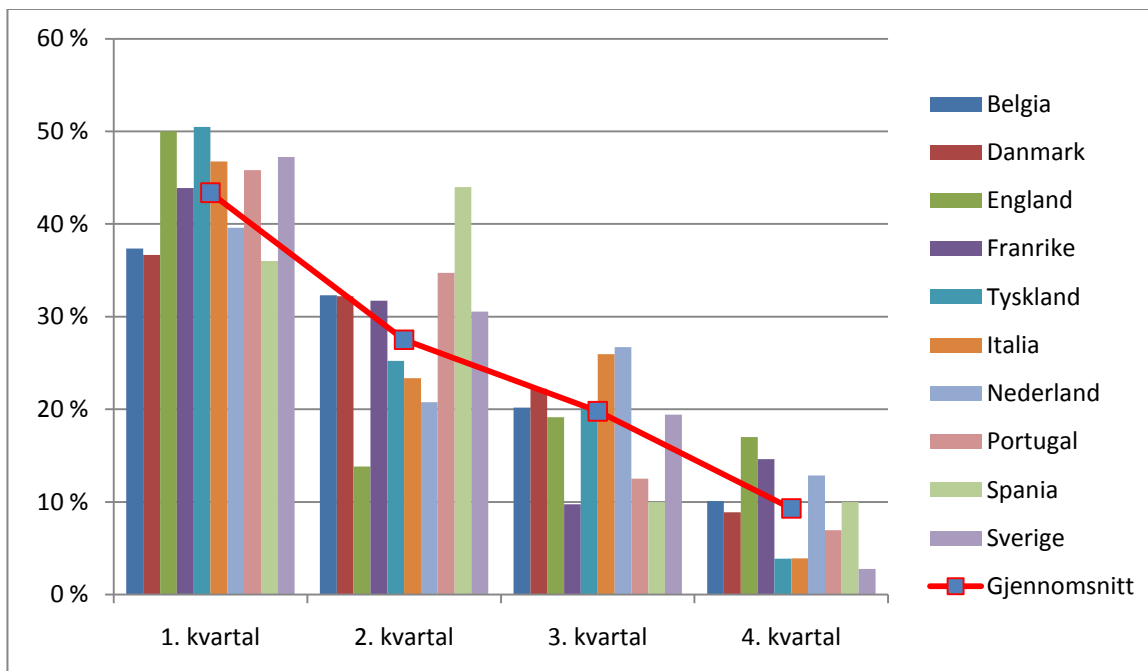
Akademiet skal i tillegg til å drive spillerutvikling bidra med trenerutvikling, lederutvikling og klubb utvikling. Som trenertiltak arrangerer AkerAkademiet NFFs trener 1 kurs én gang hvert år, der lokale og regionale trenere og foreldre får tilbud om å bli med. Trener 1 kurset går først og fremst på barnefotball, og AkerAkademiet arrangerer det for å øke kompetansen til foreldre som er trenere i regionen.

2. Teori

I dette kapittelet vil jeg presentere tidligere funn rundt sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse. Videre vil jeg komme inn på talentseleksjon, der både begrepet talent og begrepet seleksjon vil bli utforsket. Til slutt kommer jeg inn på fotballens tendens til å tenke kortsiktig.

2.1 Alders betydning for talentutvelgelse

Helsen, Winckel og Williams (2005) samlet inn fødselsdatoer fra 10 u-landslag på 4 forskjellige alderstrinn, U15 – U18 (figur 1). Tallene de samlet inn var fra spillertroppene tatt ut i 1999-2000-sesongen. Resultatene viser at alle land hadde en overrepresentasjon av spillere født i årets første kvartal, og en underrepresentasjon av spillere født i årets siste kvartal. I samme studiet gjorde de en undersøkelse på fødselsdatoer i internasjonale U16, U18, og U21 mesterskap arrangert av UEFA (vedlegg 1). Her kan vi se en utvikling fra klar overrepresentasjon av tidligfødte, og klar underrepresentasjon av sentfødte i U16, til en veldig jevn fordeling i U21.

Figur 1 illustrerer spillernes fødselsdato på aldersbestemte landslag fra ti land¹, på nivå U15 – U18. Tallene er hentet fra Helsen, Winckel og Williams (2005).

¹ Tabell 2 i Helsen, Winckel og Williams (2005) oppgir i fødselsdatoene for Nederland som 14, 15 og 11 for henholdsvis januar, februar og mars, men oppgir kvartalsvis for 1. kvartal totalt 14 spillere. Det har jeg rettet til 40. Det samme gjelder for oktober, november og desember, der jeg har rettet fra 6 i 4. kvartal, til 13.

Mujika et al. (2009) studerte fødselsdatoer i den baskiske provinsen i Spania. De samlet inn data om 13.519 baskiske fotballspillere, kategorisert i 4 forskjellige grupper (vedlegg 2): 114 spillere som har spilt for Atletico Bilbao over 21 sesonger (gr. 1), 189 spillere fra Atletico Bilbaos utviklingsprogram for ungdom (gr. 2), 4.382 spillere (U11 – U14) som var registrert i det baskiske fotballforbundet (gr. 3), og 8.834 spillere (U10 – U11) som var registrert som skolespillere i de baskiske skoler (gr.4). For de 3 sistnevnte gruppene ble tall hentet inn fra 2005/2006-sesongen. Tallene viser at for gr. 1 og gr. 2 er det en klar overrepresentasjon av spillere født i årets første kvartal, og en klar underrepresentasjon av spillere født i årets siste kvartal. I gr. 1 er 44 % født første kvartal, mot 12 % i siste kvartal. I gr. 2 er 47 % født første kvartal, mot 10 % i siste kvartal. Tallene er langt jevnere i gr. 3 og gr. 4, men også her er det flere født første kvartal enn siste kvartal. Første kvartal har henholdsvis 29 % og 27 % for de to gruppene, og 21 % og 23 % i siste kvartal. Studiet har også med en oversikt over fødselsdato for spanskfødte spillere i de andre klubbene i La Liga i 05/06-sesongen. Også her er det er overvekt av tidligfødte kontra sentfødte, med 32 % født første kvartal mot 13 % født siste kvartal.

Funnene til Helsen, Winckel og Williams (2005) og Mujika et al. (2009) bekrefter, i likhet med andre studier (Barnsley, Thompson og Legault 1992; Hirose 2009), eksistensen til den relative alderseffekten i fotballen. Tallene antyder videre at kronologisk aldersgruppering i konkurranser for gutter gir en fordel til de som er eldst og er ansett til å være de med best utviklet fysikk (Mujika et al. 2009). Ettersom idretten har en tendens til å sette kortsiktighet og resultatfokus foran langsiktig utvikling, blir det lettere å ekskludere sent utviklede barn, da idretten ikke har tiltak som støtter denne gruppen (Mujika et al. 2009).

Når barn deles inn i aldersgrupper med ett års sprik, er det kognitive, fysiske og emosjonelle ulikheter mellom de eldste og de yngste i aldersgruppen (Helsen, Winckel og Williams 2005). Modenhet har direkte innvirkning på idrettslige prestasjoner i form av aerob kraft, muskelstyrke, muskelkraft, muskelens utholdenhet, og hurtighet, i tillegg til kroppsstørrelse og fettfri masse (Mujika et al. 2009). Aldersforskjellen i en årsklasse kan være opp til ett år, og i barne- og ungdomsårene kan dette året ha mye å si. Ulikheter i vekst og utvikling kan ha signifikant variasjon i idrettslige prestasjoner (Helsen, Winckel og Williams 2005). En sent utviklet 10-åring kan være omtrent 20 cm lavere, og 27 kg lettere enn en som er tidlig utviklet og nesten ett år eldre (Helsen, Winckel og Williams 2005).

Ved å være født tidlig på året, kan også andre fordeler være relevante. Vroom (1964) (i Helsen, Winckel og Williams 2005) mener at prestasjonsnivået kommer av individets kapasitet og motivasjon. En gjennomsnittlig god utøver for personer født i januar, vil være ”bedre” enn en gjennomsnittlig god utøver for personer født i desember. Det kan føre til en høyere motivasjon hos utøveren født i januar, enn hos utøveren født i desember. Helsen et al. (2000) (i Helsen, Winckel og Williams 2005) peker også på erfaring som en fordel for de tidligfødte. En utøver som er bortimot ett år eldre enn en annen, kan også ha ett år mer erfaring med for eksempel fotball, om man antar at de startet med å spille fotball når de var like gamle. Disse fordelene kan lede til en ny fordel ved at spillere født tidlig blir definerte som talenter, noe som igjen kan føre til at de blir flyttet til treningsgrupper som har høyere kvalitet på trenerne, og de tilegner seg erfaringer fra et høyere konkurransenivå (Mujika et al. 2009).

2.2 Talentseleksjon

Christensen (2009) gjorde en studie for å utforske hvordan topptrenere identifiserer talent. Talentidentifikasjon er et uttrykk brukt for å beskrive når de tidlige indikasjonene på dyktighet er vurdert (Tranckle og Cushion 2006). Christensen intervjuet 8 trenere for aldersbestemte landslag i Danmark, og disse identifiserte talent på 3 måter. For det første brukte de sin praktiske sans og visuelle erfaring til å gjenkjenne bevegelsesmønstre hos spillere. Den praktiske sans er et system av preferanser, kognitive strukturer og handlingsskjemaer som orienterer persepsjonen av situasjonen og den passende responsen (Bourdieu 1998 i Christensen 2009). Nash og Collins (2006) (i Christensen 2009) hevder at talentidentifikasjon og trenernes andre oppgaver er basert på en kompleks interaksjon av kunnskap og hukommelse av lignende situasjoner, foredlet på årevis med erfaringer og refleksjoner. Når trenerne skulle forklare knep for å identifisere talent ble følelser som magefølelse og lignende nevnt. For det andre ser de etter spillernes evne til å lære, trene og forbedre seg. Her ble både fotballferdigheter og personlige kvaliteter nevnt som viktige. Under fotballferdigheter gikk to typer igjen; spilleforståelse og topp kompetanse (fysiske og tekniske ferdigheter, som for eksempel hurtighet, utholdenhet og pasninger). I de personlige kvalitetene ligger elementer som treningsvilje og holdninger. For det tredje spiller trenerens personlige smak en rolle, hvilke spillere de enkelt og greit liker. Alle trenerne fremhevet viktigheten av å bekrefte eller benekte førsteinntrykket av fotballferdigheter ved å møte spilleren ansikt til ansikt og i trening. Meningen med studiet

til Christensen var å undersøke dannelsen og konstruksjonen av ”øyet for talent” som mange topptrenere har.

Csikszentmihalyi et al. (1993) (i Christensen 2009) definerte talent som en sosial konstruksjon: et merke av godkjenning vi setter på karaktertrekk som har positiv verdi i den særskilte konteksten vi lever i. Loko (1994) hevder at talentsleksjon krever nøye planlegging, og at det er en prosedyre som må gå over lang tid for å oppnå forventet resultat. Han deler opp talentsleksjon i 6 faser, fra første fase (”the preliminary selection phase”) der man skal finne ut om et barn har interesse og motorikk til å drive idrett, og hvilke typer idrett som eventuelt passer best (utholdenhets-, kraft-, eksplosive øvelser etc.), til de siste fasene der man må evaluere fysisk kapasitet og funksjonelt potensial, i tillegg til å se om arbeidet gjennom trening har gitt den fremgangen man ønsker. Til slutt er det viktig, hevder Loko (1994), at man tar høyde for utvikling og faktisk alder. Forskjellen mellom faktisk og biologisk alder kan i ekstreme tilfeller overstige 4 år (Loko 1994).

2.3 Kortsiktig vs. langsiktig tenkning i fotballen

Fotballen i Norge, og mange andre land, er organisert slik at de som gjør det godt sportslig, får gevinst i form av medaljer, europacupdeltakelse eller opprykk, mens de som gjør det dårlig rykker ned. Dette fører til økonomiske fordeler for de som gjør det godt kontra de som gjør det dårlig (Gammelsæter og Ohr 2002). Fotballedere kan ha lett for å tenke at å gjøre det godt på kort sikt er en forutsetning for å gjøre det godt på lang sikt (Gammelsæter og Jakobsen 2006). Dette kan være en av de viktigste grunnene til at klubber rekrutterer utlendinger, som går på bekostning av spillerutviklingen lokalt (Gammelsæter og Jakobsen 2006).

Bosmandommen fra 1995 førte til at klubbene mistet rettighetene til spillere som gikk ut av kontrakt. Dommen førte til en økt spillerlogistikk over landegrensene i Europa, og førte til økt press på spillerlønninger og prisen på overganger (Williams og Reilly 2000). Dette har ført til et økt press blant klubbene til å utvikle egne spillere i et langsiktig perspektiv. For å holde seg konkurransedyktige må klubbene investere et signifikant beløp i å forsøke å identifisere og oppdra spillere som potensielt kan bli elitespillere. Å identifisere de største talentene tidlig gjør at man kan sørge for at de får spesialisert trening fra tidlig alder (Williams og Reilly 2000). Lykkes man på dette området kan man holde seg konkurransedyktig uten å hive seg på bølgen med å kjøpe dyre spillere fra andre klubber.

3. Metode

Jeg har i denne oppgaven brukt en todelt forskningsmetode, kvantitativ ved å hente inn fødselsdatoer, og kvalitativ i form av intervjuer og deltakende observasjon. Dette blir en form for metodetriangulering (Jacobsen 2005), som betyr at samme problemstilling undersøkes med både kvalitativ og kvantitativ tilnærming. Fordelen med det er at like konklusjoner fra ulike tilnærminger til en problemstilling vil styrke resultatets gyldighet (Jacobsen 2005). Ulempen er at det krever mer tid og ressurser å gjennomføre to undersøkelser enn én.

Jeg har under arbeidet med denne oppgaven hatt praksisplass i AkerAkademiet. Jeg har vært med både i administrasjonen og på treningsfeltet, og har på den måten drevet deltakende observasjon.

3.1 Innsamling av fødselsdato

I forbindelse med oppgaven, etterlyste jeg fødselsdato på spillerne som er med i AkerAkademiet. Jeg gikk inn med en deduktiv strategi, det vil si at jeg hadde noen antagelser om hvordan ting ville se ut (Jacobsen 2005). Jeg trodde at fødselsdatoene i AkerAkademiet ville gjenspeile de funnene jeg hadde sett tidligere, at det ville være en overrepresentasjon av spillere født i årets første kvartal. Fødselsdatoer i AkerAkademiet var noe som ikke hadde blitt samlet inn tidligere. I forbindelse med at spillerne i AkerAkademiet skulle få nytt klessett, ble det delt ut skjema der vi spurte etter navn, fødselsdato og klesstørrelse. På den måten standardiserte vi informasjonsinnsamlingen (Jacobsen 2005). Vi spurte de spillerne som per februar var inne i gruppene, det vil si at jeg utførte en tverrsnittstudie, en studie som beskriver tilstanden på et gitt tidspunkt (Jacobsen 2005). Jeg fikk oppgaven med å håndtere skjemaene for AkerAkademiet, samtidig som jeg trengte fødselsdatoene i min oppgave. Jeg har derfor forholdt meg til primærdata. Opplysningene om navn og klesstørrelse var irrelevant for meg, så jeg laget en oversikt over kun fødselsdatoer som jeg brukte i mitt videre arbeid.

Dette var en form for kvantitativ innsamling av informasjon. Jacobsen (2005) hevder at det ofte kreves mye forhåndsarbeid ved en slik informasjonsinnsamling, det være seg i form av at begreper må operasjonaliseres, spørsmål må utformes på korrekt måte, og vi må ta stilling til under hvilke omstendigheter vi skal samle inn dataene. For meg var naturlig nok ikke dette særlig tidkrevende eller komplekst. Jeg skulle kun ha inn fødselsdato på spillere som møtes til trening hver torsdag. Å dele ut et skjema i forbindelse

med trening ble derfor helt naturlig, og svært lettvinnt. Jeg tok derfor datoene jeg fikk inn på én trening, og forholdt meg til dem. Totalt fikk jeg inn fødselsdato fra 85 av 96 spillere; 17 fra 1996-gruppen (N=19), 33 fra 1997/1998-gruppen (N=40) og 35 fra 1999-gruppen (N=37). Det gir en svarprosent på 88,5 av den teoretiske populasjonen, altså alle de jeg ønsker å uttale meg om (Jacobsen 2005). Dette frafallet vil sannsynligvis ikke ha noe å si for gyldigheten, da det ikke bør være noen grunn til at spesielt mange tidligfødte eller sentfødte ikke var på trening den dagen da undersøkelsen ble gjort.

I tillegg til å samle inn fødselsdato på spillerne i AkerAkademiet, samlet jeg inn fødselsdato for alle gutter født i samme årstall (1996 – 1999) i Møre og Romsdal fylke (Vedlegg 3). Dette gjorde jeg for å forsikre meg om at ikke nedslagsfeltet til AkerAkademiet hadde en skjevfordeling når det gjelder fødselsdato. Det nevnes at nedslagsfeltet til AkerAkademiet er Nordmøre og Romsdal, mens oversikten min her er fra Møre og Romsdal. Dette var en mer tidkrevende prosess, da jeg måtte klikke meg inn på hver enkelt dato i hvert årstall på Statistisk Sentralbyrå (SSB) sine nettsider for å finne ut hvor mange gutter som var født den aktuelle dagen. Jeg kontaktet SSB og hørte om de kunne gi meg den informasjonen på en enklere måte, men ettersom de ikke hadde lagt statistikk på dette tidligere ville det gitt meg en kostnad jeg ikke ville ta.

Det siste jeg gjorde for å samle inn fødselsdatoer, var å kontakte fotballkretsene for å få inn dato på spillere på kretslag. Jeg valgte å avgrense meg til gutter født i 1996. En del kretser har ikke rene kretslag for spillere født i 1996, blant annet har en del av kretsene samlinger for 95 og 96 i lag. Disse har jeg ikke tatt med, da det har vært få 96-spillere på slike lag. Jeg sendte forespørsel til spillerutvikler i kretsene per e-post, og fikk inn svar fra totalt fem kretser.

3.2 Intervju

Gjennom min praksisplass i AkerAkademiet har jeg fått et visst inntrykk av hvordan trenerne i akademiet fortløpende vurderer spillerne som er inne. For å kunne bruke dette, har jeg foretatt intervju med tre trenere i akademiet, for å få bekreftet, eller rettet på, det inntrykket jeg har fått.

AkerAkademiet har tre treningsgrupper, én for gutter født i 1996, én for 1997/1998 og én for 1999. De tre gruppene har hver sin hovedansvarlige trener, og det er disse tre jeg har intervjuet. Intervjuene gikk i hovedsak ut på hva de mener et fotballtalent er, hvilke kriterier de legger til grunn i utvelgelsen av spillere, og om de mener fødselsdato/grad av

utvikling har noe å si for en ung fotballspiller (se vedlegg 6). De respektive trenerne er Thomas Mork (vedlegg 8) for 96-gruppen, Trond Strande (vedlegg 9) for 97/98-gruppen, og Knut Hallvard Eikrem (vedlegg 7) for 99-gruppen. Alle tre har bakgrunn som spillere for Molde FK, og alle ga godkjenning til at jeg kunne bruke navnet deres i oppgaven.

Intervjuene ble gjennomført som åpne individuelle intervjuer. Før jeg startet intervjuene, forklarte jeg temaet for oppgaven min og hensikten med intervjuene. Jeg startet hvert intervju med et generelt spørsmål om hva de mener et talent i fotball er, ettersom jeg da ville få et inntrykk av hva de mener viktige komponenter hos talentfulle spillere er. Strukturen videre var ikke låst, jeg prøvde å fange de viktigste momentene om talent, og ta tak i disse med en gang. Intervjuene tok jeg opp på bånd, samtidig hadde jeg med meg notatblokk og noterte de viktigste poengene. Dette har en positiv effekt i form av at intervjuobjektet føler at jeg som intervjuer bryr meg om det som blir sagt, og det kan føre til at han åpner seg mer (Jacobsen 2005). Samtidig gjør det at det blir enklere i det videre arbeidet med å finne frem i intervjuene på bånd senere. Avslutningsvis spurte jeg om de følte at de hadde noe usagt, for å unngå at de satt inne med informasjon som de trodde kunne være relevant for meg. Intervjuene ble i etterkant gjennomgått på bånd og renskrevet.

3.3 Deltakende observasjon

Jeg har vært i praksis i AkerAkademiet parallelt med å skrive denne oppgaven. Arbeidsoppgavene mine har i perioden vært en del i det administrative på kontoret, med oppgaver som diverse kontorarbeid og drift av nettside. I tillegg har jeg vært med på treningsfeltet, både ved de faste torsdagstreningene (hovedsakelig med 99-gruppen), ekstratreninger og fotballskole som arrangeres i skoleferier. Denne praksisen har bidratt til at jeg har gjennomført en observasjonsundersøkelse i form av en åpen, deltakende observasjon. En ulempe med åpen observasjon er at den eller de som blir undersøkt kan endre atferd, for eksempel for å tilfredsstille undersøkeren (Jacobsen 2005). Min tid i AkerAkademiet har i mindre grad omhandlet denne oppgaven, og mer på å få erfaring fra en idrettsklubb og et talentakademi. Jeg føler derfor at observatøreffekten (Jacobsen 2005) har vært svært moderat. Fordelen med at jeg har hatt en åpen observasjon, er de etiske sidene ved at de som blir observert er klar over at jeg kan komme til å bruke deres oppførsel som en del av min undersøkelse.

En ulempe ved deltakende observasjon er at undersøkeren kan påvirke resultatet (Jacobsen 2005). I mitt tilfelle har jeg vært med å diskutere rulling i gruppene på akademiet, samt at jeg har anbefalt spillere fra småguttelaget som jeg selv er trener for. For de spillerne jeg samlet inn fødselsdato for, spillere som var inne per februar, har jeg derimot ikke hatt noen påvirkning da jeg ikke var involvert i rulling før dette tidspunktet.

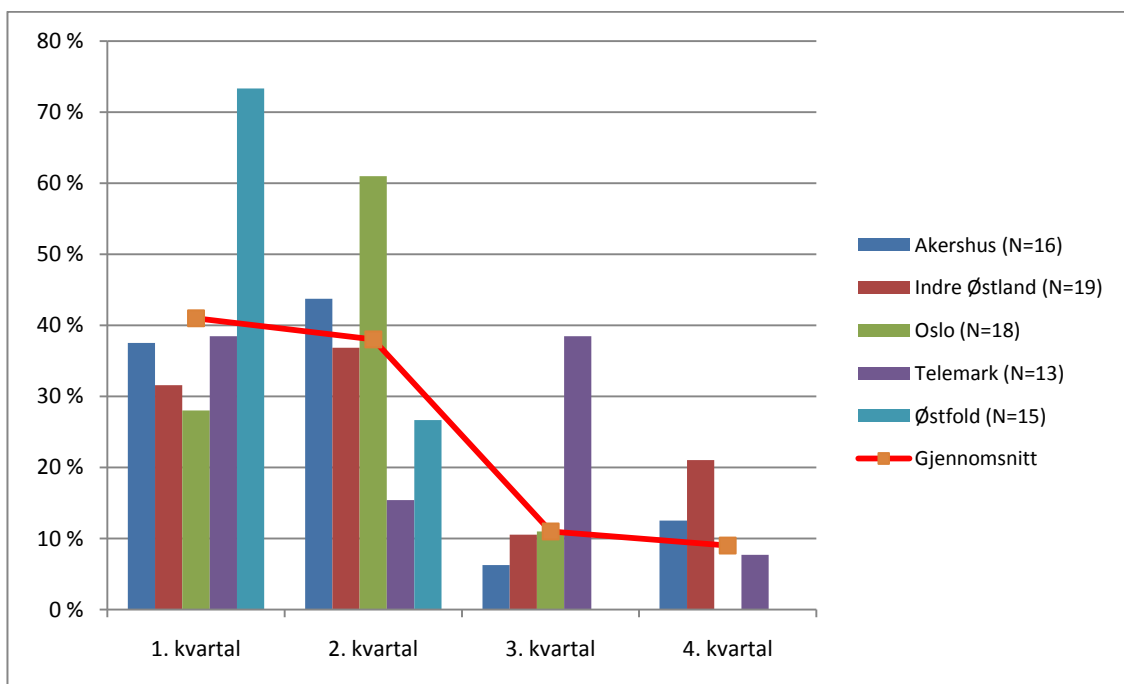
I de to neste kapitlene vil jeg diskutere de to problemstillingene mine. Den første, om sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse, vil jeg belyse fra både den kvantitative og den kvalitative tilnærmingen til oppgaven. Den andre, og utvelgelsesfaktorene i AkerAkademiet belyses fra den kvalitative metoden i form av uttalelser fra intervjuene.

4. Alders innvirkning på utvelgelse til kretslag og AkerAkademiet

I dette kapitlet vil jeg presentere funnene fra kretslag og fra AkerAkademiet. Videre vil jeg diskutere hvorfor disse funnene kan ha oppstått, og til slutt ta for meg sammenhengen mellom alder og prestasjon.

4.1 Resultat fra kretslag og AkerAkademiet

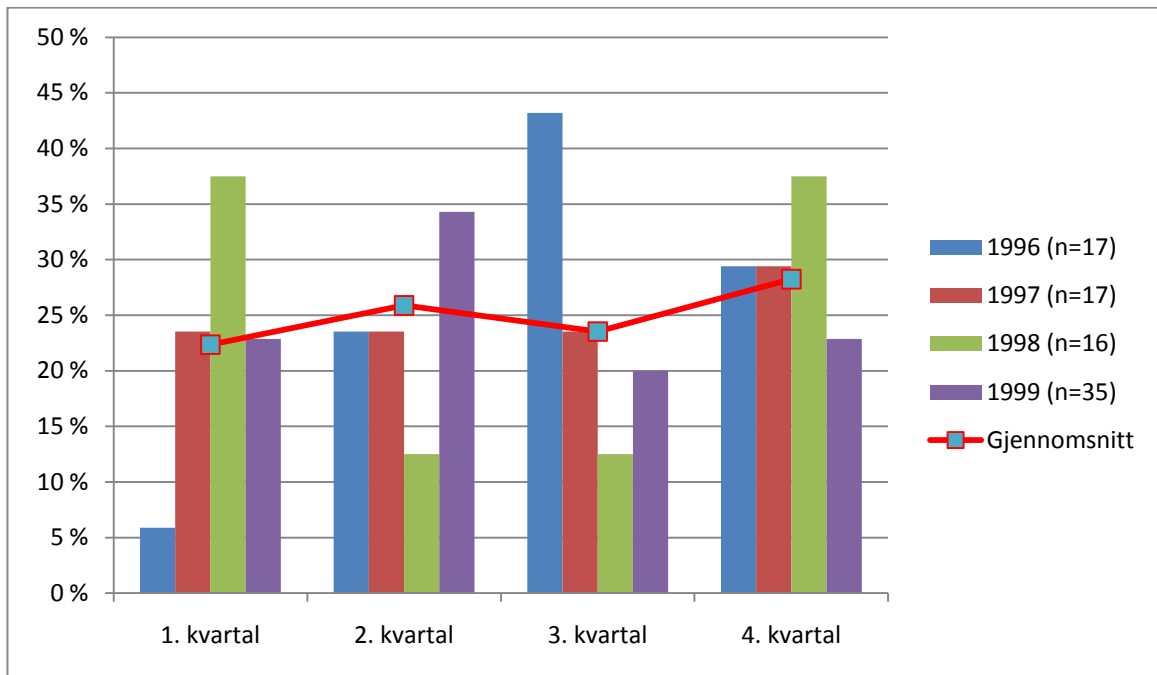
Helsen, Winckel og Williams (2005) fant ut at fødselsdato har sammenheng med utvelgelse til u-landslag gjennom sine undersøkelser. Funnene fra kretslag underbygger denne teorien (figur 2). I enkelte kretser er det mer tydelig enn andre (vedlegg 4), i Østfold har man ingen som er født det siste halvåret, mens Telemark har 46 % av spillerne født siste halvår, riktignok med kun 8 % født siste kvartalet. Tendensen i gjennomsnittet er tydelig, med henholdsvis 41 %, 38 %, 12 % og 9 % i de fire kvartalene.

Figur 2: Fødselsmåned for kretslagsspillere født i 1996 for 5 kretser. For eksakte tall, se vedlegg 4.

Tallene fra AkerAkademiet er derimot ikke som forventet (figur 3). Her er det en ganske jevn fordeling mellom tidligfødte og sentfødte, gjennomsnittet viser henholdsvis 22 %, 26 %, 24 % og 28 % for de fire kvartalene (vedlegg 5), men oversikten i figur 3 viser at det varierer mellom gruppene. Mens 1996-gruppen faktisk har et klart flertall av sentfødte (71

% siste halvår), har 1999-gruppen en moderat overvekt av spillere født første halvår (57 %).

Figur 3: Fødselstall for spillere på AkerAkademiet per februar 2010. For eksakte tall, se vedlegg 5.

Oversikten over gutter født i Møre og Romsdal fra 1996 til 1999 (vedlegg 3) viser en svært jevn fordeling mellom fødsler gjennom hele året, og trekkes derfor ikke inn i diskusjonen.

Om funnene er bra eller dårlig for AkerAkademiet er en diskusjon som ligger utenfor oppgaven, men det er uansett interessant å merke seg at funnene bryter med tendensen i andre funn (jfr. tidligere referanser).

4.2 Hvorfor er det slik?

Den klare tendensen hos kretslagene tyder på at alder har innvirkning på utvelgelse. Sannsynligvis vil forskjellene i utvikling være grunnen til at tendensen er som den er, og kanskje er kretslag mer preget av et resultatfokus enn hva AkerAkademiet er. Kretslag spiller ofte kamper, og måler seg på den måten mot andre, og det er mulig at det da blir lettere å velge fysisk sterke spillere fremfor de små og lette, som kanskje besitter like gode, eller bedre, tekniske ferdigheter. I utvelgelsen velger de da kanskje de beste spillerne, ikke de som nødvendigvis blir vurdert som de største talentene. En del av kretsene jeg kontaktet hadde ikke rene 96-lag, men gjerne sammensatt med 95. Her var det svært få 96-spillere tatt ut, som jo i seg selv er en indikasjon på at de beste spillerne blir valgt ut.

AkerAkademiet på den andre siden er et talentakademi, og har som mål å utvikle

gode fotballspillere. Gruppene spiller ikke kamper, og har muligens et annet, og mer langsiktig, fokus på utvelgelsen.

Hvis vi hadde begynt på storbane med de eldste og spilt kamper, så er det lett kanskje å velge de som springer fortest og betyr mest for resultatet. Men nå er det jo mange her som er på 5'er-fotball og 7'er-fotball enda, så kanskje den fysiske farten ikke har så mye å si enda. Spesielt når du kommer på 11'er-bane, så er det lett at du tar ut dem store, som springer lengst og beveger seg mest, og at det går bekostning av en del andre. (Eikrem 27.4.2010)

Disse uttalelsene antyder at man kunne valgt annerledes i AkerAkademiet dersom fokus hadde vært å ha et best mulig lag til enhver tid. Thomas Mork nevner spissingen på kretslag som aktuell, men også han kommer inn på kampfaktoren:

Det kan jo hende at når du kommer på kretslagsnivå, så snevrer du inn ganske kraftig, og det er veldig spisset. Det kan jo være at fysikken er bedre på de tidligfødte, hvis du sier at det er tendensen, at det er regelen, og at når det skal velges mellom fysisk kontra en mer teknisk, det blir spekulering då, men det kan jo være at når det valget må tas, så heller dem mot dem mest robuste, tøffeste. (...) Når du ser på akademiet, så er det jo større grupper igjen, så om vi skulle tatt ut et lag av hver gruppe så kanskje det hadde sett annerledes ut her òg, for eksempel. (Mork 28.4.2010)

4.3 Alder og prestasjon

Funnene jeg har presentert i denne oppgaven, med unntak av funnene i AkerAkademiet, viser at høyere alder har en positiv effekt på prestasjon og således utvelgelse. Jeg spurte trenerne i AkerAkademiet om de mente det kunne være fordeler med å være født tidlig på året:

Hvis du er født tidlig i forhold til en som er født sent, så er det jo et år i forskjell snart, med fysisk og med styrke, og da vil du ofte springe litt fortere og du vil kanskje være større og sterkere enn dem du konkurrerer med. (...) Og klart, da vil du få positive signal på at du er god i gruppen for eksempel, (...) du vil føle at du er god i forhold til de andre, og det vil jo være med på å drive deg videre. Du blir kanskje lettere tatt ut på sånne ting som AkerAkademiet, kretslag, førstelag i en del store klubber, fordi du har en fordel på den fysiske biten. (Eikrem 27.4.2010)

Det som Eikrem sier med bedre utviklet fysikk, henger sammen med funnene til Mujika et al. (2009). Han nevner videre at man kan få en økt drivkraft dersom man får positive signaler på at man er god i gruppen, og dette samsvarer med det som Vroom (1964) (i Helsen, Winckel og Williams 2005) nevner som en fordel i form av økt motivasjon. Til sist nevner Eikrem mulighetene til å bli en del av bedre treningsgrupper, noe som også Mujika

et al. (2009) legger vekt på som en fordel for de tidligfødte. Også Strande nevner den påvirkningen du kan få i ung alder som potensielt viktig:

(...) de får en mye større påvirkning, dem som er født tidlig. I de tidlige barneår, fra du er 10 til 15-16 år, for du blir jo tatt ut på mye mer. Så lenge du er født tidlig, og er en okei spiller, så vil du få mye mer treningsmengde kanskje, og mye større muligheter til å vise deg frem. Så en viss fordel sånn sett har de jo. (Strande 28.4.2010)

Trond Strande mener videre at de fordelene som tidligfødte eventuelt har i barne- og tidlige ungdomsår blir utvannet når spillerne blir eldre:

(...) det kan jo være i 10-11-årsalderen om du er født i januar kontra desember, så klart det kan være en forskjell på utviklingen deres. Men jeg tror når du blir 18-19-20 år, så tror jeg ikke det har noe å si om du er født i november eller januar. Tror du kan bli akkurat like god om du er født sent som når du er født tidlig. (...) Kan være i tidlige landslagsklasser og bylag og kretslag og sånn at det kan ha litt å si, men jeg tror det at er du god nok, så spiller det ingen rolle om du er født sent eller tidlig. (Strande 28.4.2010)

Tallene fra Helsen, Winckel og Williams (2005) illustrert i vedlegg 1 tyder på at Strande har rett. Her er altså en klar fordel tidligfødte i U16-turneringen, mens det er en jevn fordeling i U21-turneringen. Det kan tenkes at den fysiske forskjellen som er i tenårene blir jevnet ut når spillerne er utvokste, og at de som har hatt et fortrinn blir tatt igjen av de som oppnår "lik" fysikk senere. Studier viser at frafallet er større hos sentfødte enn hos tidligfødte (Helsen, Winckel og Williams 2005), og det burde således fortsatt være en viss overvekt av tidligfødte. I undersøkelsen til Helsen, Winckel og Williams (2005) er tallmaterialet for tynt til at vi kan trekke noen konklusjoner mot det, men funnene fra La Liga som Mujika et al. (2009) presenterer (vedlegg 2), viser at det kan være tilfelle (32 % i første kvartal mot 13 % i fjerde kvartal).

Fødselsdatoene i AkerAkademiet viser i motsetning til de andre funnene er svak overrepresentasjon av sentfødte spillere. Dette kan være tilfeldig, men man skal heller ikke utelukke at sentfødte kan ha en fordel kontra tidligfødte. Det kan tenkes at spillere som mangler litt på fysikken kompenserer med andre ferdigheter, som for eksempel teknikk og spilleforståelse, for å utligne forskjellen til de som er fysisk sterkere. Thomas Mork nevner noen interessante momenter:

(...) de som er tidlig store og sterke og raske, kanskje de flyter veldig på det. At det kanskje blir en slags hvilepute utviklingsmessig, at de får det lettere. Og da kan du tenke deg motsatt, at en som er sent ute alltid må jobbe litt ekstra hardt, kanskje. Og det å spille med jevnaldrede kan for en sånn type spiller bli som å hospitere opp med eldre hele tiden, og hele tiden måtte strekke seg og hele tiden gjøre sitt ytterste for å strekke til. Og når han da kanskje tar igjen de andre på vekst, så kanskje han

har et fortrinn der. (...) hvis du ser veldig hurtige spillere for eksempel, og da kan du tenke høyt nivå også, de har gjerne ikke den blendende teknikken, dem har ikke det store finterepertoaret, for eksempel, for å komme seg forbi andre, fordi dem har vendt seg til at de trenger bare å sparke ballen forbi motspilleren og springe. (Mork 28.4.2010)

Det kan altså tenkes at spillere som utvikler den fysiske biten sent, utvikler ferdigheter i ung alder som kommer han til gode senere, når fysikken kommer og man matcher andre på dét området. Knut Hallvard Eikrem nevner også noen sentrale momenter:

Det kan jo kanskje være en fordel i forhold til at du får føle på motgang blant annet, tidlig. Og det er jo en viktig del av idretten at du kjenner på motgangen. Og en stor fordel vet vi er at de små lærer seg å være smarte. Dem som er født sent på året, hvis dem også er sent fysisk utviklet, så lærer de seg til å være smarte i bevegelser, lure for å komme seg unna litt større spillere. Og det er jo en fordel i fotball. Så de kan utvikle en smartness for å komme seg unna. Kanskje dem som blindt stoler på farten og fysikken sin ikke utvikler denne biten. (Eikrem 27.4.2010)

Dersom det er slik at spillere som er sent utviklet fysisk utvikler ferdigheter som tidlig utviklede ikke gjør, kan det tenkes at dette er ferdigheter som blir sett på som viktig når trenere ser etter talent. Trond Strande tror ikke det er noen fordel å være født sent, men også han nevner den mentale biten som relevant:

Nei, altså jeg tror ikke det er noen fordel (å være født sent, red. anm.) (...) kanskje du må brette opp ermene litt tidligere for å si det sånn, for å hamle opp med de som er kommet litt lengre. (Strande 28.4.2010)

5. Kriterier for utvelgelse til AkerAkademiet

I dette kapitlet vil jeg ta for meg utvelgelseskriteriene som benyttes i AkerAkademiet. Det gjør jeg med bakgrunn i intervjuene som er foretatt, der jeg først vil presentere hva trenerne i AkerAkademiet legger i begrepet fotballtalent. Deretter presenterer jeg momenter som er utslagsgivende for om spillere blir tatt med videre i gruppene, og momenter som gjør at spillere rulleres ut av gruppene.

5.1 Hva er et talent i fotball?

Christensen (2009) hevdet at de danske trenerne identifiserte talent på tre måter. Jeg spurte trenerne jeg intervjuet hva de mener et talent i fotball er. Trond Strande deler talentbegrepet inn i to kategorier; det fødte talentet og treningstalntet:

Sånn som jeg ser det, så er det to talent. Det fødte talentet, som flyter på det oppover, og som kanskje ikke trenger å yte all verden, de er likevel gode oppgjennom i ungdomsårene. Og så har du treningstalntet, som kanskje ikke er det store fødte talentet, men som er veldig ivrig på å trene, og blir god deretter. Og jeg har nok sett veldig mange av dem som ikke er det fødte talentet, men et treningstalntet, som blir kanskje bedre enn det fødte talentet. (Strande 28.4.2010)

Også Knut Hallvard Eikrem la vekt på det med vilje til å trene:

Det er sammensatt av mange ting da, et talent. (...) For det første er det en som vil litt mer, han har et sterkt ønske om å bli god. Trene mye, ofre mye. Det er jo igjen sammensatt av mange ting. Sammensatt av en mental bit, en fysisk bit, en teknisk og taktisk bit når det gjelder fotball. (Eikrem 27.4.2010)

Thomas Mork legger også vekt på treningsvilje, det han kaller en indre driv for å bli god, sammensatt med ferdigheter:

Vil vel være en som har ferdigheter og viser en vilje og interesse, og virker som han har en indre driv som ligger langt over gjennomsnittet, for det alderstrinnet. Du må ha ferdigheter, være villig til å trene mye og ha en indre lyst til å bli god. (Mork 28.4.2010)

5.2 Hva er utslagsgivende i utvelgelsen til AkerAkademiet?

AkerAkademiet er organisert slik at det er klubbene som melder inn spillere, og de er på trening med AkerAkademiet 2-3 ganger. Etter det velger AkerAkademiet ut spillere til en treningsgruppe som møtes hver torsdag. Ut i fra alle de spillerne som klubbene melder inn, kan jeg ikke si noe om utvelgelsesfaktorene ettersom jeg ikke har intervjuet trenere som

har meldt inn spillere til AkerAkademiet. Men jeg spurte trenerne i AkerAkademiet hvilke kriterier de legger til grunn når de ser seg ut spillere de vil ha med videre. Her varierer det litt i svarene, Eikrem forteller om et ganske jevnt nivå i 99-gruppen:

Vi har jo organisert det sånn at det er klubbene som melder inn spillere (...), så har vi de inne 2-3 ganger. Og ut i fra de så velger vi ut 30-35 av kanskje 90 spillere som er inne. Og da klarer vi kanskje å se ut en 6-7 som er ganske klar, så er det veldig jevnt bakover med de andre som er inne. Og vi kan vel ikke si annet enn at vi prøver å se på det nivået de er på der og da. (Eikrem 27.4.2010)

Eikrem setter altså ikke ord på noen bestemte ferdigheter, men ser på det nivået spilleren er på. Dette kan relateres til det som Christensen (2009) kalte "øyet for talent". Det viste seg at trenere ikke nødvendigvis setter ord på ferdighetene til talentfulle spillere, men de stoler på at det de ser er bra, og de kan kjenne igjen en talentfull fotballspiller når de ser en.

Mork, som er trener for 96-gruppen, nevner ekstremferdigheter som spennende når han ser seg ut spillere som han vil ha med videre, noe som kan relateres til det som Christensen (2009) kalte topp kompetanse:

(...) du må ha en del ferdigheter. Men det kan være ulike ferdigheter. Hvis noen har ekstremferdigheter så kan jo det være veldig spennende. Hvis noen viser seg å være utrolig rask, eller utrolig god å avslutte, det kan jo være hva som helst. Ferdigheter, men ikke minst det med vilje, innsats, ydmykhet. Og så ser man jo på en måte dem som har den ekstra indre driven for å bli god, du ser jo etter dem. (Mork 28.4.2010)

Her kan ironien med ekstrem hurtighet trekkes frem. Det ble tidligere nevnt at unge spillere med stor hurtighet kan unngå å utvikle tekniske og taktiske ferdigheter, fordi de blindt stoler på farten sin. På den andre siden er det utvilsomt en fordel å ha spisskompetanse i fotball, som Mork er inne på, og utfordringen ligger kanskje i å utvikle spissferdighetene videre, samtidig som de andre delene av spillet også må stimuleres i ung alder. Strande, som er trener for 97-98-gruppen, nevner også litt andre kvaliteter som spennende:

(...) at det er en fotballspiller og ikke fotballsparker, det er jo vesentlig forskjell. Vi var jo inne på det med fotballforståelse, blikket. Og vi er kanskje, litt skjult, ute etter litt ledertyper også. Som tør å stå frem, og tør å ta ansvar. Og selv om her kommer spillere som er ute fra distriktet og kanskje ikke kjenner så hverandre så godt, så ser vi jo klart det at det er spillere som tør å heve stemmen, og tør å gå foran og ikke er redd for å drite seg ut for å si det sånn. (Strande 28.4.2010)

Christensen (2009) sa at et element for utvelgelse var trenerens personlige smak. Dette kan være en av forklaringene på at man nevner litt ulike kvaliteter. Men det kan også hende det er naturlig å se etter litt ulike kvaliteter i ulike aldersgrupper. Det kan tenkes at på den yngste gruppen, som ikke har hatt spillere til vurdering tidligere, har man nok med å

kartlegge fotballferdighetene til spilleren, uten å se for mye på andre faktorer som er viktig for å nå langt, mens når treningsgruppene blir mindre og nivået blir jevnt må man prøve å skille spillerne på andre premisser, som for eksempel spisskompetanse og lederegenskaper.

Videre spurte jeg om hva som kan føre til at en spiller blir rullert ut fra torsdagsgruppene, her svarer Strande at det er vanskelig å plukke ut spillere som ikke holder mål fotballmessig:

(...) vi har gjort brukbar research på dem, så vi slipper å luke noen ut fordi dem overhode ikke holder mål, det er ikke det det går på. Mer det at vi får til en god rulling, slik at de er sulten for å være inne (...). Tror det går mest på å holde folk på tå hev, at det skal være litt kamp for å komme seg inn. (Strande 28.4.2010)

Det er nok et poeng som kanskje er større på de gruppene som har vært med en stund enn det er på den yngste gruppen der nivået vil variere mer. Men også Eikrem, som har den yngste gruppen, og Mork legger vekt på faktorer utenom det rent fotballmessige når de ruller ut spillere:

(...) vi vurderer en gruppe som nokså fast som en kjernegruppe på en måte, og bak der er det nokså jevnt og litt tilfeldig hvem som går ut og inn, men vi har gjort det sånn at de yngste i hvert fall er inne to perioder før vi ruller dem ut. Vi passer litt på at de som må reise til byen, at de får reise sammen med noen, slik at dem ikke er aleine. Og ut i fra det har vi litt kriterier. Men igjen på det, altså det nivået vi føler de er på der og da i forhold til både tekniske ting og fysiske ting. (...) Men vi ser jo òg på dette her med at de har lyst til å trene, og at de oppfører seg bra, og at de vil bli bedre. Og den konsentrasjonen de har, den holdningen de viser på treningen. Men det sier vi jo til spillerne er viktig, ikke bare det de gjør på banen, men det de viser på treningen overfor andre. Så det er med å telle. (Eikrem 27.4.2010)

Jeg har jo den eldste gruppen som er inne nå, de er født i 96, altså de blir 14 år i løpet av året. Da må vi begynne å sette litt krav til dem. (...) om de kommer på en trening uforberedt, det kan være tull mellom øvelsene, fliring og prating, at dem ikke viser interesse, det ser vi veldig negativ på. (...) Og så er det jo selvfølgelig rent sportslig, om de faller igjennom selvfølgelig, så må vi vurdere det. (Mork 28.4.2010)

Det kan altså se ut som konsentrasjon og holdning er viktige momenter, og i hvert fall viktige om det er fraværende. Holdning var også noe Christensen (2009) fant som viktig i sin undersøkelse. Dette kan også relateres til det som Strande kalte treningstalent, at et født talent faller gjennom dersom ikke de mentale ferdighetene er på plass.

6. Avslutning

Til slutt i oppgaven vil jeg konkludere med mine to problemstillinger, og deretter legge inn noen avsluttende ord om talentarbeid i Norge og tanker om fremtidig forskning på området rundt sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse.

6.1 Konklusjon

6.1.1 Alders innvirkning på utvelgelse til kretslag og AkerAkademiet

Funnene jeg har presentert i denne oppgaven viser ingen tendens til at det er sammenheng mellom fødselsmåned og å bli plukket ut i AkerAkademiet. I de ulike aldersgruppene varierer resultatet litt, mens gjennomsnittet er veldig jevnt. Med rundt 20 spillere i hver aldersgruppe (litt flere i 99-gruppen), skal man ikke utelukke at resultatet skyldes tilfeldigheter. Dette bryter med tendensene fra tidligere undersøkelser jeg har referert til i oppgaven og funnene fra kretslag. Dette kan ha sammenheng med at AkerAkademiets treningsgrupper ikke spiller kamper, og man har kanskje et mer langsiktig utviklingsfokus fremfor resultatfokus. Dette er også noe trenerne i AkerAkademiet trakk frem. Om disse funnene er positive eller negative for AkerAkademiet har jeg ikke noe grunnlag for å ta stilling til, men de er absolutt interessante å ta stilling til.

Funnene jeg har presentert fra kretslag har en motsatt tendens, der ser det ut som det er en sammenheng mellom fødselsmåned og utvelgelse. Også her er tallmaterialet jeg har samlet inn forholdsvis tynt, så tilfeldigheter kan ikke utelukkes. Likevel kan det tenkes at forskjellen bunner i at det er flere spillere som er aktuelle for kretslag enn det er som er aktuelle for AkerAkademiet. Da vil utvelgelsen bli preget av en tøffere spissing, og det kan bli lettere å velge spillere som har bedre utviklet fysikk og som i mange tilfeller kanskje har tilnærmet like fotballferdigheter som de yngre i samme aldersgruppe. En annen faktor er at mange kretslag spiller kamper, og måler nivået sitt i den sammenheng, noe som kan være en medvirkende faktor til at, kanskje, de beste blir valgt fremfor de med størst potensial.

6.1.2 Kriterier for utvelgelse til AkerAkademiet

Det er klubbene i distriktet rundt Molde melder inn spillere til AkerAkademiet. Jeg har ikke intervjuet trenere som melder spillere inn fra klubber, og kan således ikke si noe om hvilke kriterier de legger til grunn når de melder inn spillere fra sine lag.

Trenerne i AkerAkademiet legger stor vekt på treningsvilje og et ønske om å bli god, ved siden av ferdigheter, når de plukker med spillere. Det legges vekt på at spillerne viser gode holdninger, og at de er konsentrerte på trening. I forhold til ferdigheter blir det sett på både fysiske, tekniske, taktiske og mentale ferdigheter. Det varierer litt mellom trenerne i hva som ble trukket frem hos de enkelte under intervjuene, men det som går mest igjen er viljen til å bli god. Ferdigheter som er vanskelig å trene seg god på, som ofte er litt typebasert eller medfødt, blir også trukket frem, som ekstremferdigheter, lederegenskaper og spilleforståelse.

6.2 Avslutning og veien videre

Arbeidet med å identifisere talenter tidlig, foredle de på best mulig måte og til slutt gi de sjansene til å lykkes er sannsynlig en vei å gå for å heve toppnivået i norsk fotball. Konsekvensene er imidlertid mange, trolig både positive og negative, så den diskusjonen blir for omfattende å ta her.

I denne oppgaven har jeg gjort undersøkelser på spillere i alderen 10 – 14 år i AkerAkademiet, og noen kretslag for 14-åringer. Det vil være spesielt interessant å følge denne aldersgruppen videre i AkerAkademiet, for å se om mine funn er tilfeldig, eller om det faktisk er slik at alder ikke har sammenheng med utvelgelse i akademiet. Det ville også vært interessant å sammenligne AkerAkademiet med lignende talentakademier i Norge og utland for å finne ut om mine funn er normale eller unormale.

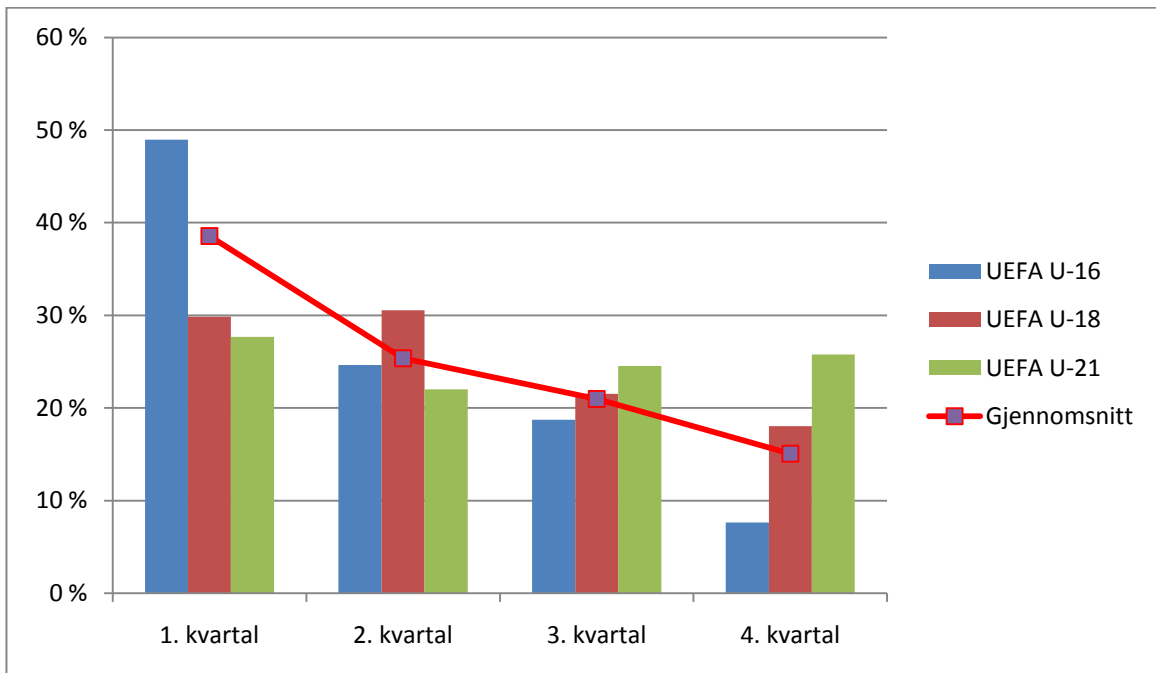
Videre kunne det vært interessant å se på sammenhengen mellom fødselsmåned og utvelgelse i den videre alderen opp mot senioralder, både når det gjelder talentakademi, kretslag og satsingslag i klubber. Er dette en avtagende tendens slik Trond Strande mener (jfr. intervju), eller er det fortsatt overvekt av tidligfødte spillere videre opp i aldersklassene. I så måte kunne det vært interessant å samle inn fødselsdato for alle norske spillere på profesjonelt nivå, for eksempel ved å samle inn datoer for spillere i Tippeligaen og Adeccoligaen, eller ved å se på fødselsdato for norske landslag fra u-landslag og opp til a-landslaget.

7. Litteraturliste

- Baker, Joe, Jörg Schorer, Stephen Coble, Gabriele Schimmer og Nick Wattie. 2009. Circumstantial development and athletic excellence: The role of date of birth and birthplace. *European Journal of Sport Science* 9, nr. 6: 329-339.
- Barnsley, R.H., A.H. Thompson og P. Legault. 1992. Family planning: football style. The relative age effect in football. / Planning familial: style de football. L'effect de l'age relatif dans le football. *International Review for the Sociology of Sport* 27, nr. 1: 77-88.
- Christensen, Mette Krogh. 2009. "An Eye for Talent": Talent Identification and the "Practical Sense" of Top-Level Soccer Coaches. *Sociology of Sport Journal* 26, nr. 3: 365-382.
- Gammelsæter, Hallgeir og Frode Ohr. 2002. *Kampen uten ball - Om penger, ledelse og identitet i norsk fotball*. Oslo: Abstrakt Forlag AS.
- Gammelsæter, Hallgeir og Stig Erik Jakobsen. 2006. Arbeidsnotat nr. 18/06. *Utlendinger og spillerutvikling i norsk fotball*. SNF, Bergen og Møreforskning, Molde. <http://www.mfm.no/db/5/2168.pdf> (Lest: 16.5.2010)
- Helsen, Werner, Jan van Winckel og A. Mark Williams. 2005. The relative age effect in youth soccer across Europe. *Journal of Sports Sciences* 23, nr. 6: 629-636.
- Hirose, Norikazu. 2009. Relationships among birth-month distribution, skeletal age and anthropometric characteristics in adolescent elite soccer players. *Journal of Sports Sciences* 27, nr. 11: 1159-1166.
- Jacobsen, Dag Ingvar. 2005. *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode.2.* utgave. Kristiansand S.: Høyskoleforlaget AS – Norwegian Academic Press.
- Loko, J. 1994. Talent selection procedures. / Procedures de selection par la competence. *Modern Athlete & Coach* 32, nr. 1: 19-21.
- Molde Fotballklubb. 2010¹. Tema: Klubb fakta http://www.moldefk.no/index.php?page_id=33 (Lest: 15.5.2010)
- Molde Fotballklubb. 2010². Tema: AkerAkademiet – AkerAkademiet – Om AkerAkademiet. <http://kxweb.no/portal/public/academy/showContentCategory.do?id=6801> (Lest: 15.5.2010)
- Mujika, Inigo, Roel Vaeyens, Stijn P. J. Matthys, Juanma Santisteban, Juan Goiriena, og Renaat Philippaerts. 2009. The relative age effect in a professional football club setting. *Journal of Sports Sciences* 27, nr. 11: 1153-1158.
- Solnes, Oskar. 2009. *Framtidas håp – barneidrettsdiskursar i Noreg 1920 – 1976*. PhD.-avhandling ved Norges Idrettshøyskole. Oslo: Norges Idrettshøyskole.
- Statistisk Sentralbyrå: Tema: Fødselsdag, <http://www.ssb.no/vis/skole/fodselsdag.cgi> (Lest: 18.1.2010 - 19.1.2010)
- Tranckle, Peter og Christopher J. Cushion. 2006. Rethinking Giftedness and Talent in Sport. *Quest (00336297)* 58, nr. 2: 265-282.
- Williams, A.M. og T. Reilly. 2000. Talent identification and development in soccer. / Identification et developpement des talents en football. *Journal of Sports Sciences* 18, nr. 9: 657-667.

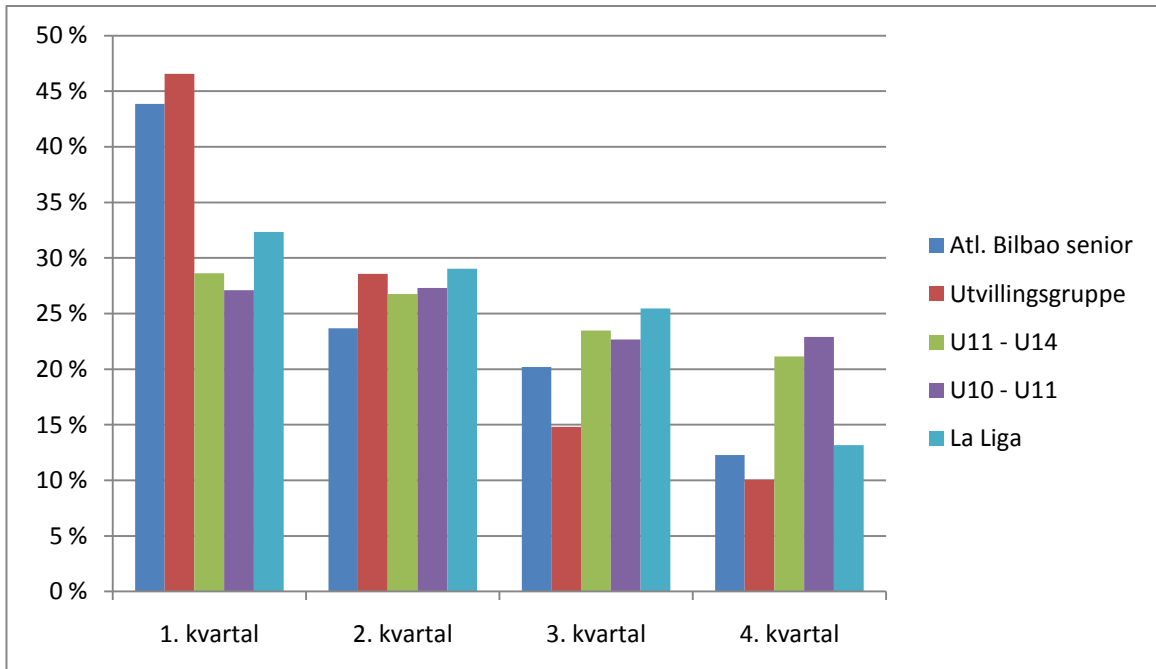
8. Vedlegg

8.1 Vedlegg 1 – Helsen, Winckel og Williams (2005) fødselsmåned u-landslagsturneringer

Vedlegg 1 illustrerer fødselsdato på spillere som har deltatt i internasjonale turneringer i regi av UEFA. Tallene er hentet fra Helsen, Winckel og Williams (2005).

8.2 Vedlegg 2 – Mujika et al. (2009) fødselsmåned baskiske spillere

Vedlegg 2: Mujika et al. (2009) samlet inn data om 13.519 baskiske fotballspillere, kategorisert i 4 forskjellige grupper: 114 spillere som har spilt for Atletico Bilbao over 21 sesonger, 189 spillere fra Atletico Bilbaos utviklingsprogram for ungdom, 4.382 spillere (U11 – U14) som var registrert i det baskiske fotballforbundet, og 8.834 spillere (U10 – U11) som var registrert som skolespillere i de baskiske skoler. I tillegg samlet de inn fødselsdato spanskfødte spillere i andre klubber i La Liga.

8.3 Vedlegg 3 – Fødselsmåned gutter i Møre og Romsdal født 1996 - 1999

	1996		1997		1998		1999	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1. kvartal	447	25 %	396	23 %	395	24 %	391	23 %
2. kvartal	473	26 %	466	27 %	447	27 %	454	27 %
3. kvartal	452	25 %	438	26 %	427	25 %	438	26 %
4. kvartal	441	24 %	407	24 %	411	24 %	419	25 %

Vedlegg 3: Oversikt over guttefødsler i Møre og Romsdal i perioden 1996 – 1999. Data hentet fra Statistisk Sentralbyrå (2010).

8.4 Vedlegg 4 – Fødselsmåned kretslag

	Akershus		Indre Østland		Oslo		Telemark		Østfold		Total	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1. kvartal	6	38 %	6	32 %	5	28 %	5	31 %	11	73 %	33	41 %
2. kvartal	7	44 %	7	37 %	11	61 %	2	15 %	4	27 %	31	38 %
3. kvartal	1	6 %	2	11 %	2	11 %	5	38 %	0	0 %	10	12 %
4. kvartal	2	13 %	4	21 %	0	0 %	1	8 %	0	0 %	7	9 %

Vedlegg 4: Oversikt over fødselsmåned for kretslagsspillere. Tall hentet inn gjennom spørreunde pr. e-post til de respektive kretsene

8.5 Vedlegg 5 – Fødselsmåned AkerAkademiet

	1996		1997		1998		1999		Total	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1. kvartal	1	6 %	4	24 %	6	38 %	8	23 %	19	22 %
2. kvartal	4	24 %	4	24 %	2	13 %	12	34 %	22	26 %
3. kvartal	7	43 %	4	24 %	2	13 %	7	20 %	20	24 %
4. kvartal	5	29 %	5	29 %	6	38 %	8	23 %	24	28 %

Vedlegg 5: Oversikt over fødselsmåned på spillere som var inne på AkerAkademiet pr. februar 2010.

8.6 Vedlegg 6 – Intervjuguide

- Kan du begynne med å fortelle litt om bakgrunnen til at du er trener i AkerAkademiet?
- Hva mener du et talent i fotball er?
- Hvilke kriterier legges til grunn når du ser hvem som bør være med videre i gruppen?
- Hvilke kriterier legges til grunn når du ser hvem som bør ut av gruppen?
- Tror du det er fordeler med å være født tidlig på året som fotballspiller?
- Kan det være motsatt, at det er en fordel å være født sent?

Legger frem funn om sammenheng mellom fødselsdato og utvelgelse fra AkerAkademiet, kretslag og u-landslag (Helsen, Winckel og Williams 2005).

- Hvorfor tror du at det er en jevnhet i fødselsmåned i AkerAkademiet, i motsetning til tallene fra u-landslag og kretslag?
- Helt til slutt, er det noe vi ikke har kommet inn på, som du mener burde vært sagt?

8.7 Vedlegg 7 – Intervju med Knut Hallvard Eikrem

Tid: 27.4.2010

Sted: Aker Stadion, Eikrems kontor.

- Kan du først fortelle litt om bakgrunnen for at du er trener i akademiet?

Bakgrunnen er at akademiet er et prosjekt som startet i 2007, der vi prøver å utvikle fotballen i Nordmøre og Romsdal, som toppklubb i MFK, sammen med kretsen og andre klubber. Vi prøver å gjøre det på mange forskjellige tiltak, og bakgrunnen var at dette var veldig spennende og det var attraktivt å være på noe sånt og prøve noe litt nytt. Det er jo mange ting vi jobber med... det synes jo jeg var litt spennende, og ikke minst så får man være med å stake ut, hva vi må prioritere og hva vi skal være med på. Det er en del ting vi har tenkt på i en del år, og nå hadde vi mulighet til å sette det ut i praksis. Det går på spillerutvikling, trenerutvikling, klubb utvikling, lederutvikling, egentlig mange ting som er sydd sammen. Vi har jo et mål om at vi skal få frem fotballtalent i fra området, lokale spillere som kan bli gode nok. Og det er jo en tøff jobb, for vi er en del av Europa og verden, så vi må være like gode som andre plasser. Så det hjelper ikke bare å bli gode i området her, vi må bli god i Norge og god i Europa. Og det har vi mulighet til.

- Hva mener du et talent i fotball er?

Det er sammensatt av mange ting da, et talent. Det er det ikke tvil om. For det første er det en som vil litt mer, han har et sterkt ønske om å bli god. Trene mye, ofre mye. Det er jo igjen sammensatt av mange ting. Sammensatt av en mental bit, en fysisk bit, en teknisk og taktisk bit når det gjelder fotball. Så det er mange komponenter som må stemme. Når du ser en fotballspiller, vi blir kanskje fort blendet av det tekniske, det vi ser med øyet, men det er jo mange andre ting som også er viktig. Og så er det den talentbiten, vi har jo forsøkt å se hva andre klubber ser på som viktig. Og det er jo en del ting som går igjen, som vi ser fra toppklubber i Europa, det tekniske, det taktiske, det fysiske. Og i det fysiske så snakker de ofte om utholdenhet, hurtighet, styrke, men det er litt de samme tingene som går igjen som vi også har nevnt her.

- Ser dere sånne ting allerede på de yngste som er født i 99?

Vi kan se deler av det, noe som er med det motoriske, så kan vi se deler av dette talentbegrepet på unge spillere, men det er jo umulig si hvem som blir god til slutt. Så vi har jo hatt en parole med det vi jobber med, at det skal være mest mulig frivillighet frem til de er 12 år. Og det går jo på at de som ønsker å trene mye må få mulighet til det. Det prøver vi å si til klubbene vi er i og alle plasser vi er i, at den frivilligheten når de er unge, er veldig viktig. At klubbene kan legge opp til det. Og det gjelder jo egentring ikke minst, at de som virkelig vil bli god, de må trene mye. Det blir det aldri nok av, den egentringen de må gjennom. Av repetisjoner og småspill med andre, hele denne biten der. Og det går igjen med alle som er blitt god, de har drevet mye med denne treningen der. Jeg tror ikke vi kan kopiere store land i Europa og andre plasser i verden der de velger ut mye tidligere enn oss, for det gjør de sånn som i England og Tyskland. Men de er så mange at de kan gjerne ikke si at det er frivillig for så mange heller, sånn som vi kan gjøre, så de har kanskje problem andre veien. Men når det gjelder talent, så er det jo viktig den påvirkningen man får fra trener og i oppveksten. Den er jo viktig, vi skal ikke

undervurdere den. Og ikke minst mengde, det en vet er fasit i fotball for å bli god, er mengde av det. Stor mengde vil gjøre at en får stor fremgang og blir god å spille fotball, men det er ikke sikkert en blir toppspiller. Så der er noe i tillegg som må komme.

- Du nevnte treners påvirkning, og den trenerutdannelsen som dere kjører, har dere stort fokus på dette?

Den trenerutviklingen vi kjører er jo mye som går på trener 1, og en del av det er jo barnefotballen. Det er jo og faglige fotballting, men det som er like viktig er jo å kunne ta vare på ungene og få de til å trives. For hvis de skal bli gode nok så er jo dette med trivsel og det at de har det kjekt viktig. Så du kan på en måte ikke kopiere voksenfotballen ned på unger, de må få det gjennom lek og at ting er kjekt og få mange repetisjoner gjennom det. Hvis trener er flink til det vil ofte unger få fremgang og da ønske å trene enda mer. Men det må jo en del terping til, men det er det jo en del unger som har lyst til og.

- Jeg spør litt i forhold til den seleksjonen i akademiet. Det blir jo kanskje mye av det samme, men hvilke kriterier er det du legger til grunn når du ser hvem du vil ha med videre i en sånn gruppe?

Vi har jo organisert det sånn at det er klubbene som melder inn spillere, og det er guttespillere vi tar oss av nå. Og du tenker på torsdagstreningene som vi har for 3 grupperinger, og det vil vi gjerne gjenta veldig ofte at det er ekstratreninger som vi har på torsdager. Og i og med at vi kaller det ekstratrening så har vi sagt til oss selv at vi bare bør ha 1 gang i uka, for hvis vi begynner med flere ganger så ødelegger vi kanskje for mange klubber og deres klubber. Men når vi bare har 1 gang i uka så vet de om at det er trening, og da kan de ha trening samme dag for de som ikke er på akademiet, eller de kan unngå trening den dagen. Det er litt forskjellig hva klubbene gjør, men det er jo klubbene som velger ut spilleren, så har vi de inne 2-3 ganger. Og ut i fra de så velger vi ut en 30-35 av kanskje 90 spillere som er inne. Og da klarer vi kanskje å se ut en 6-7 som er ganske klar, så er det veldig jevnt bakover med de andre som er inne. Og vi kan vel ikke si annet enn at vi prøver å se nivået som de er på der og da. Og vi har for første gang sett litt på fødselsdatoer, det vet jo du litt mer om, men det ser ut som det er representasjon nokså jevnlig gjennom hele året, at verken vi eller klubbene har tatt ut de eldste og de største. Det viser seg jo veldig i toppidrett at det er de som er født tidlig på året, gjerne første halvdel, ender opp på alle landslag, i alle idretter egentlig. At de som blir valgt ut tidlig og dyrket, er ofte de som ender opp på toppen.

- Har du inntrykk av at også klubbene velger spillere som er jevnt fordelt over kalenderåret, eller har det kommet en del...

Jeg føler vel det at klubbene har en sånn rimelig bra vurdering rundt omkring det de sender inn, det er ikke så like lett i alle klubber, og noen klubber velger ikke å sende inn noen første året, for de syns det er vanskelig i forhold til lag og klubb og sånn. Og det og går jo litt på reiseavstand, hvor lurt det er å reise en time for å trene, i stedet for å trene hjemme. Men jeg føler det at klubbene er flink til å ta ut de som er aktuell. Og så har vi jo ekstrasamling 3-4 ganger i året for de som ikke er med på disse ukentlige samlingene, og det er veldig populært. For noen er det kanskje nok, det er passelig, de møtes på lørdager her en gang annenhver måned eller noe sånn, det er passelig for noen av de som ikke er med på disse ukentlige treningene.

- Dere kjører jo et rulleringssystem på de faste torsdagstreningene, der noen rulleres ut. Hvilke kriterier er det dere legger til grunn der?

Det er litt det samme som vi sa i sted at vi vurderer en gruppe som nokså fast som en kjernegruppe på en måte, og bak der er det nokså jevnt og litt tilfeldig hvem som går ut og inn, men vi har gjort det sånn på de yngste at de er der hvert fall to perioder før vi rullerer dem ut. Vi passer litt på at de som må reise til byen, at de får reise sammen med noen, slik at ikke dem er aleine. Og ut i fra det har vi litt kriterier. Men igjen på det, altså det nivået vi føler de er på der og da i forhold til både tekniske ting og fysiske ting. Så det er mange ting som går igjen då. Så det blir en sum av dette her. Men vi ser jo og på dette her med at de har lyst til å trene, og at de oppfører seg bra, og at de vil bli bedre. Og den konsentrasjonen de har, den holdningen de viser på treningen. Men det sier vi jo til spillerne er viktig, ikke bare det de gjør på banen, men det de viser på treningen overfor andre. Så det er med å telle.

- Vi snakket så vidt om dette med fødselsdato, hvilke fordeler tror du det kan innebære å være født tidlig kontra sent på året?

Hvis du er født tidlig i forhold til en som er sent, så er det jo et år i forskjell snart, med fysisk og med styrke, og da vil du ofte springe litt fortere og du vil kanskje være større og sterkere enn dem du konkurrerer med. Og du har lenge fortrinn før du blir voksen kanskje, før alle er utvokst. Og klart, da vil du få positive signal på at du er god i gruppen for eksempel, hele tida, du vil føle at du er god i forhold til de andre, og det vil jo være med på å drive deg videre. Du blir kanskje lettere tatt ut til sånne ting som AkerAkademiet, kretslag, førstelag i en del store klubber, fordi du har en fordel på den fysiske biten. Så det vi sier er at det ikke er noen ulempe å være tidlig ute og fysisk, det skal ikke være det, men du må ikke bare se på de faktorene. Du må se på andre også. Du må prøve å se om en som kanskje er liten og lett nå, at han kan utvikle seg til å bli veldig bra. Men da er det jo viktig å stimulere han unge så han ikke gir opp. Han som er liten og lett, at han kanskje sliter nå, fordi han er litt mindre. For mange av dem kan slite og så gir de opp til slutt. Så det er jo litt naturlig også. Men det er jo noe vår gruppe av trenere, og ledere, å være obs på å prøve å ta vare på dem som er født sent på året. Skjønne dem, og la dem være med på akademiet. Sånn at vi ikke bare tar ut de eldste og de store.

- Tror du det kan være motsatt, at det er fordeler med å være født sent?

Det kan jo kanskje være en fordel i forhold til at du får føle på motgang blant annet, tidlig. Og det er jo en viktig del av idretten at du kjenner på motgangen. Og en stor fordel vet vi er at de små lærer seg å være smarte. Dem som er født sent på året, hvis dem også er sent fysisk utviklet, så lærer de seg til å være smarte i bevegelser, lure for å komme seg unna litt større spillere. Og det er jo en fordel i fotball. Så de kan utvikle en smartness for å komme seg unna. Kanskje dem som blindt stoler på farten og fysikken sin ikke utvikler den biten. Så det er jo en fordel kan du si.

- Det at barn begynner på skolen samtidig, og de begynner ofte på fotball samtidig. Det vil jo si at de sentfødte kanskje begynner nesten et år tidligere med fotball enn de tidligfødte, kan det ha noe å si?

Det har jeg ikke tenkt så mye på. Men altså dem som du er inne på her, når dem blir voksne, kan hende at sluttproduktet for dem yngste kan bli bedre, hvis man er tålmodig

nok og venter på dem. Og der har vi vel litt eksempler på enkelte som kanskje, om du bare venter og er tålmodig, så blir sluttproduktet bra. Og det er jo det vi venter på. Vi er jo ikke opptatt av 12-åringen eller 15-åringen, men dem som blir god til slutt.

- Har du noen konkrete eksempler på det?

Jeg vet ikke helt på fødselstall, jeg kommer ikke på noen akkurat på spillere, men det finnes helt sikkert eksempel på det... Meg selv, jeg var født 30/12, og jeg ble veldig sent god å spille fotball. Så jeg tror ikke at hvis jeg hadde begynt i en toppklubb når jeg var 16-17 år, så tror jeg ikke det hadde vært bra for meg. Men jeg var utvokst, mer moden og kom når jeg var 24, og det passet mye bedre da. Så det er jo et eksempel.

- Hvis vi sammenligner tall som er funnet på fødselsdatoer. I AkerAkademiet, som vi har funnet er jevnt fordelt, mens i kretslag som jeg har undersøkt, så er det en klar fordel de som er født tidlig, og det samme gjelder jo for u-landslag som er studert tidligere. Hva tror du den forskjellen kan komme av?

Du har jo tall fra 4 årsklasser her, fra 99 til 96, og det er egentlig litt overraskende, for vi har ikke sjekket det før du gjorde det no. Så vi trodde kanskje at vi var på samme utvelgelse som alle andre vi har hørt om, så det var egentlig litt overraskende for oss. Og klubbene har ikke vært oppmerksom på det tror jeg. De har jo nominert inn, og vi har nominert videre då. Jeg vet ikke om det er tilfeldig, om vi må følge med noen år til å se eller. En del av de som vi har inne nå har jo trent mye, og hatt mulighet til å trene mye. Nei, jeg har ikke noe godt svar på det, faktisk ikke. Men det var litt overraskende for oss syns jeg. For vi tenkte jo det at vi måtte prøve å la de som er født sent på året få litt ekstra sjanser vi da, hvis det var slik hos oss. Men så viste det seg at mange av dem(sentfødte) var inne likevel, så vi trengte ikke å tenke sånn på en måte. For spesielt for det siste kvartalet av året så jeg at vi måtte ta med flere derfra hvis det manglet mange. For jeg vet land, jeg tror det er i Sveits blant annet, så har dem kvotert folk inn på landslagssamlinger, at det skal være like mange født siste halvåret som første halvåret. At dem kvoterer i uttak, som stimulerer til at du ikke mister så mange. Men for oss var det egentlig gledelig då, å se at det ikke var noe med tidligfødte og sentfødte. Men som sagt, kanskje tilfeldig. Ser vi de neste 3 årene, så kanskje det er likedan her igjen også. Vi får følge med.

- Tror du det kunne vært annerledes om dere hadde spilt kamper med disse gruppene?

Det kunne det fort ha blitt. Så hvis vi hadde begynt på storbane med de eldste og spilt kamper, så er det lett kanskje å velge de som springer fortest og betyr mest for resultatet. Men nå er det jo mange her som er på 5'er-fotball og 7'er-fotball enda, så kanskje den fysiske farten ikke har så mye å si enda. Spesielt når du kommer på 11'er-bane, så er det lett at du tar ut dem store, som springer lengst og beveger seg mest, og at det går bekostning av en del andre.

- Da har jeg egentlig vært gjennom det jeg skulle, føler du at du har noe usagt?

Nei, det var ikke så mye mer tror jeg, du får nå heller komme igjen Jaran om det er noe du lurar på.

8.8 Vedlegg 8 – Intervju med Thomas Mork

Tid: 28.4.2010

Sted: Aker Stadion, Veteranlosjen (Kaféområde brukt hovedsakelig i forbindelse med kamp).

- Kunne du begynt med å fortelle bakgrunnen for at du er trener i AkerAkademiet?

Ja, det kan jeg vel si. Jeg har spilt fotball her, på a-laget, siden 97, siste året mitt var i 2008. Så kunne jeg vel fortsatt å spille fotball, men i og med at jeg var familiesert med små barn og sånn, så hadde jeg ikke lyst å flytte på meg. Så ble jeg gående her noen måneder uten å gjøre noe særlig. Utpå fjoråret fikk jeg tilbud om en stilling i MFK som var 50 % som instruktør i akademiet og 50 % som sportslig leder i breddeavdelingen. Da var det lett for meg å takke ja til det.

- Då begynner jeg med et generelt spørsmål om hva et talent i fotball er?

Talent i fotball.. det var.. hva skal en si om det. Vil vel være en som har ferdigheter og viser en vilje og interesse, og virker som han har en indre driv som ligger langt over gjennomsnittet, for det alderstrinnet. Du må ha ferdigheter, være villig til å trene mye og ha en indre lyst til å bli god. Da kan du kanskje definere det som et talent, hvis det ligger godt over snittet.

- Hvilke kriterier legger du til grunn hvis du ser at du vil ha med en spiller videre på disse samlingene?

Som forrige spørsmål, du må ha en del ferdigheter. Men det kan være ulike ferdigheter. Hvis noen har ekstremferdigheter så kan jo det være veldig spennende. Hvis noen viser seg å være utrolig rask, eller utrolig god å avslutte, det kan jo være hva som helst. Ferdigheter, men ikke minst det med vilje, innsats, ydmykhet. Og så ser man jo på en måte dem som har den ekstra indre driven for bli god, du ser jo etter dem.

- Motsatt, har du noe spesielt som kan sende en spiller ut, selv om han kanskje er på ferdighetsnivået?

Jeg har jo den eldste gruppen som vi har inne nå, de er født i 96, altså de blir 14 år i løpet av året. Da må vi begynne å sette litt krav til dem. Vi har jo kull helt ned til 99, så det blir litt forskjell her. Det blir kanskje veldig stor forskjell fra 96 til 99. De 3 årene, det skjer mye der. Men dem som er født i 96, da setter vi på en måte til grunn at, om de kommer på en trening uforberedt, det kan være tull mellom øvelsene, fliring og prating, at dem ikke viser interesse, det ser vi veldig negativt på. Dem blir ikke sendt ut om de tuller litt, men om dette går igjen over tid. Og så er det jo selvfølgelig rent sportslig, om de faller igjennom selvfølgelig, så må vi vurdere det. Det fins jo andre rundt omkring her, som godt kunne tenke seg å være med.

- Jeg ser jo en del på fødselsdatoer i forbindelse på oppgaven, ser på sammenhengen mellom å være født tidlig og å bli plukket ut på denne type ting. Tror du det er noen fordeler med å være født tidlig kontra sent på året?

Det kan det jo være, men jeg tror samtidig at det med faktisk alder er jo en annen ting igjen. Det kan jo være et sprik på 2-3 år nesten på ett årstrinn i forhold til utvikling, når kommer man i puberteten, den type ting, og kanskje enkelte er midt i en veldig vokst alder, og ikke har vendt seg til en ny kropp. Så det er mange faktorer som spiller inn, tror jeg da. Men det er klart at en som er født 1. januar kontra en som er født 31. desember, så kan det jo være en stor forskjell der da. Men det kan jo være at han som er født i desember er tidlig utviklet for alderen, mens han som er født i januar er omvendt, det er kanskje vanskelig å si. Jeg tror nok at den forskjellen vil bli gradvis mindre da, kanskje den er stor på for eksempel på 99-gruppen, eller større, enn på 96. Jeg vet ikke.

- Er det noe du prøver å ta hensyn til, når du snakker om faktisk alder, om du ser en som er sent utviklet?

Ja, vi har det hvert fall i bakhodet, at vi kan se at enkelte virker små, sett opp mot andre. Det kan jo være små kvikke spillere, som kommer til kort i dueller mot de som er fysisk større, men du ser at de har kvaliteter, og du har i bakhodet at de vil vokse. For å dra et eksempel, han som mange sier er verdens beste (Messi), han var vel veldig liten når han kom til Barcelona i sin tid. Så det er noe vi har i bakhodet, absolutt.

- Tror du det kan være fordeler med å være sent utviklet kontra tidlig?

Det der har jeg tenkt litt på faktisk. For det kan jo være sånn, for å ta den andre enden av skalaen: de som er tidlig store og sterke og raske, kanskje de flyter veldig på det. At det kanskje blir en slags hvilepute utviklingsmessig, at de får det lettere. Og da kan du tenke deg motsatt, at en som er sent ute må alltid jobbe litt ekstra hardt, kanskje. Og det å spille med jevnaldrende kan for en sånn type spiller bli som å hospitere opp med eldre hele tiden, og hele tiden måtte strekke seg og hele tiden gjøre sitt ytterste for å strekke til. Og når han først da kanskje tar igjen de andre på vekst, så kanskje han har et fortrinn der. Muligens, det er ikke utenkelig.

- Tror du sent utviklede spillere kan utvikle ferdigheter som kompenserer for kanskje den manglende fysikken? Veldig ledende spørsmål kanskje.

Ja, det tror jeg absolutt. Men det kan vi jo se og, hvis du ser veldig hurtige spillere for eksempel, og da kan du tenke høyt nivå også, de har gjerne ikke den blendende teknikken, dem har ikke det store finterepertoaret, for eksempel, for å komme seg forbi andre, fordi dem har vendt seg til at de trenger bare å sparke ballen forbi motspilleren og springe. Theo Walcott, i Arsenal, for eksempel – veldig hurtig – kanskje litt sånn uryddig med ball. Så det kan jo være at han aldri har vært nødt å trene noe særlig finter for å komme seg forbi, han er jo kantspiller. Det tror jeg nok det ligger noe i. Det var jo et eksempel når det gjelder fart, men det fins jo selvfølgelig andre eksempel og.

- Jeg har sett på fødselsmåned på de som er plukket ut på akademiet, der du har en veldig jevn fordeling over hele året. Så har jeg fått inn fødselsmåned for kretslag for 96-gutter, fått fra 5 kretser, der du ser en ganske klar fordeling at det er flere tidligfødte enn sentfødte, og det samme har vist seg på u-landslag. Hva tror du grunnen kan være til de forskjellene?

Det var jo veldig tydelig enkelte plasser her ja (krets). Nei, det heller jo mot en tendens kan det se ut som. Det kan hende når du kommer på kretslagsnivå, så snevrer du inn ganske

kraftig, og det er veldig spisset. Det kan jo være at fysikken er bedre på de tidligfødte, hvis du sier at det er tendensen, at det er regelen, og at når det skal velges mellom fysiske kontra en mer teknisk, det blir spekulering då, men det kan jo være at når det valget må tas, så heller dem mot dem mest robuste, tøffeste. Men det virker jo helt klart som en tendens. Når du ser på akademiet, så er det jo større grupper igjen, så om vi skulle tatt ut et lag av hver gruppe så kanskje det hadde sett annerledes ut her og, for eksempel.

- Ja, hvis dere skulle spilt kamper osv.?

Ja for eksempel. Nei, det er interessant, i og med at dette er 96 ja.

- Her er en oversikt over en del u-landslag.

Det kunne jo her vært interessant å sammenligne om det er en avtagende tendens jo eldre dem blir, som kanskje vil være en naturlig hypotese å sette.

- Det er jo gjort undersøkelser som viser at frafallet er større hos de som er født sent, det kan jo komme av sånne ting.

Interessant det her då.

- Då har jeg ikke så mange flere spørsmål, men har du noe du vil skyte inn på slutten?

Det er jo en klar tendens det du ser med kretslag og landslag. Men det er klart, det blir jo opp til dem som er... at du har gode nok folk som er trenere, som er ledere, som er rundt alle disse talentene våre, at du kan se og være tålmodig, og kanskje ha det her som en faktor i vurderingene dine. Vi har jo for eksempel han Knut H. Eikrem som har en sønn som spiller i Man U, som har hatt litt av den problematikken her, han vokste jo sent. Dem har jo vært veldig tålmodig med han der borte, nå er vel han snart 20 år, og det... dem har jo vist han veldig tillit, for de har jo sagt at han kommer til å vokse, de har funnet ut at han kommer til å vokse til han er 20 kanskje, og gitt han tid i forhold til det. Det er kanskje noe alle må ha i bakhodet når de vurderer unge spillere, at det er forskjellig utviklingsnivå. Her ser du jo en tendens på når du er født på året, men jeg vil heller ikke gå vekk ifra at det er store individuelle forskjeller. Du kan jo ha en som er født tidlig på året som er sen, og en som er født sent som er veldig tidlig ute, det vil du og selvfølgelig finne. Men det interessante tall.

8.9 Vedlegg 9 – Intervju med Trond Strande

Tid: 28.4.2010

Sted: Aker Stadion, Kaféen (Kafé som er åpen alle hverdager).

- Kan du først si litt om bakgrunnen for at du er trener i akademiet?

Jeg har jo vært spiller i MFK i nesten 20 år, kom hit som juniorspiller selv i 88, og hadde vel 17 år på a-laget, inntil jeg sluttet etter 2007-sesongen. Var da så heldig å få jobb her i MFK. Begynte da å jobbe sammen med Odd Berg, som har vært trener her i veldig mange år, og tok trenerkurs, og med de trenerkursene sammen med den erfaringen jeg har opparbeidet meg selv, så begynte jeg som trener både for FFO, AkerAkademiet, og for junior elite og Molde 2 sammen med Odd. Ser jo på den jobben som vi har, med å jobbe med yngre spillere, som en veldig viktig jobb. Hvis jeg skal gå mer spesifikt inn på akademiet, så har vi jo en dag i ukader vi har samlet gode spillere. Jeg hadde tenkt å si de beste men det vet vi jo ikke, men vi har hvert fall samlet mange gode spillere fra rundt om i distriktet og Molderegionen, til å supplere dem øktene de har i sine klubber. Og da kanskje få trene sammen med spillere som er på samme nivå, som de kanskje ikke får i sine respektive klubber. Det tror jeg fører mye godt med seg. Jeg tror de får en god kvalitetsøkt, vi er mange gode trenere som er der og bistår dem, samtidig så tror jeg vi får gode økter av det med å ha spillere som er på samme nivå. Tror nok det at de som vi kjenner til best, smågutte- og guttespillerne i MFK, dem trener jo veldig godt fra før, har mange økter. Men jeg tror nok det at spillerne som er i klubbene ute i distriktene, de får ikke samme påvirkningen i sine klubber, for de trener mye mindre. Så for de tror jeg helt klart det er et løft. Og vi merker det at det er veldig stas å være i AkerAkademiet. Og så prøver vi å rullere litt då, for det er håpløst å sitte her å si hvem som blir god i 12-13-årsalderen. Så vi har jevne rulleringer som gjør at flere får prøve seg, og det tror jeg vi må ha.

- Nå har jo du de som er 12-13 år?

Ja, 12 og 13, og jeg har hatt opp til 14 og 15 år. AkerAkademiet består jo mest av spillere mellom 10 og 14 år. Vi har jo lagt oss på 1 trening i uka nå da, så kan vi jo se om vi kan utvide det til 2 etter hvert. Vi ser at i oppkjøringsperioden og etter sesong, da kunne vi kanskje utvidet med en kveld til. Men i sesong blir det så mye kamper, og vi skal ikke glemme at disse guttene begynner å få mye lekser etter hvert. Enkelte har et godt stykke å kjøre, så de bruker litt tid på det om det blir flere økter i uka. Det har fungert veldig bra til nå, og jeg syns vi har fått gjennomført det på en god måte til nå, og det er jo ikke så veldig lenge siden vi startet med det. Tror det at vi må, vi som er trenere, prøve å se etter nye ting og prøve å utvikle oss vi også. Samtidig så er det veldig artig å få jobbe med så mange gode spillere på 11-12-13 år da, det er givende.

- Hva mener du et talent i fotball er, i denne aldersgruppen?

Sånn som jeg ser det, så er det to talent. Det fødte talentet, som flyter på det oppover, og som kanskje ikke trenger å yte all verden, de er likevel gode oppgjennom i ungdomsårene. Og så har du treningstalentet, som kanskje ikke er det store fødte talentet, men som er veldig ivrig på å trene, og blir god deretter. Og jeg har nok sett veldig mange av dem som ikke er det fødte talentet, men et treningstalent, som blir kanskje bedre enn det fødte

talentet. For når det fødte talentet først begynner å møte litt motgang, er det kanskje hardt for dem å begynne å måtte jobbe for det, i 14-15-årsalderen. Mens treningstalentet er vandt til å jobbe for det, og ikke få noe gratis, og er veldig dedikert i forhold til det å bli en bedre fotballspiller. Så det er veldig vanskelig å si, men hvis vi ser på fotballspilleren, en ting er jo det fysiske, er så forskjellig i 12-13-14-årsalderen, vi vokser forskjellig, korte rygger og lange bein, men det kommer. Så det vi ser på er fotballklokskapen som vi sier, det å ha fotballhode, evnen til å se og lese spillet, det er kanskje det viktigste og det som er vanskeligst å lære. Det er klart blitt sånn i fotball at det å være hurtig er jo alltid en fordel, og det er jo ofte noe du bare er, medfødt. Det er fullt mulig å trene det opp, men klart at det er en fordel. I dagens fotball er det klart at det er viktig. Men kanskje vel så viktig er det å være kvikk i hodet.

- Når du ser en spiller du vil ha med deg videre i disse gruppene, hvilke kriterier er det du legger til grunn då?

Nei, det er jo litt det som vi var inne på i sted, at det er en fotballspiller og ikke fotballsparker, det er jo vesentlig forskjell. Vi var jo inne på det med fotballforståelse, med blikket. Og vi er kanskje, litt skjult, ute etter litt ledertyper også. Som tør å stå frem, og tør å ta ansvar. Og selv om her kommer spillere som er ute fra distriktet og kanskje ikke kjenner hverandre så godt, så ser vi jo klart det at det er spillere som tør å heve stemmen, og tør å gå foran og ikke er redd for å drite seg ut for å si det sånn. Så det er stort sett det det går på. Men nok en gang så er det veldig vanskelig å plukke ut hvem som er god når de blir 18 år, det er håpløst, hadde jeg visst det hadde jeg vel hatt en helt annen jobb tror jeg.

- Motsatt då, hvis du ser noen som bør ut av gruppen, hva kan det gå på?

Nei altså, sånn som vi gjør på AkerAkademiet så vil det si at det ikke er noen som blir kastet ut av en gruppe for at dem er.. for vi har gjort brukbar research på dem, så vi slipper å luke noen ut fordi dem overhode ikke holder mål, det er ikke det det går på. Mer det at vi får til en god rullering, slik at de er litt sulten for å være inne, slik at vi ikke tar ut en tropp 1. jan og så er den der hele året. Tror det går mest på å holde folk på tå hev, at det skal være litt kamp for å komme seg inn. Så det er vi veldig påpasselig med, at vi sier fra til spillerne som blir rullert ut, og det er litt forskjellig fra gang til gang nesten, at de ikke må henge med hodet og at de neste gang, om 2-3 mnd, så er de kanskje inne igjen i gruppen. Det er bare for å få en viss rullering, for at nye spillere skal få sjansen de og. Klubbene har vært flinke til å melde inn spillere til oss, og vi har jo folk på huset som kjenner til veldig mange av dem, så det er jo et håp om, selvfølgelig, om å få frem spillere som kan springe ut på Aker Stadion om 5-10-12 år. Det er jo ikke til å legge skjul på at det er det som er viktig. Pluss at vi holder trenerkurs for de som er interessert i det, av foreldre som trener lagene sine ute i klubbene. Det er en viktig del av det, pluss at jeg tror det er viktig det at det er mange ivrige foreldre som er med sønnen sin på AkerAkademiet, som står og ser på treningen, så kanskje de får tips om øvelser og spillsekvenser som de kan ta med seg tilbake til klubbene, og det tror jeg er nyttig. For vi er prisgitt at det jobbes godt ute i klubbene rundt om for at vi skal få gode spillere hit etter hvert. Ser litt mørkt på den dagen, som forhåpentlig ikke kommer, at vi blir spillendes med 11 spillere på Aker Stadion, der ingen har lokal tilhørighet, det vil være en gedigen nedtur for Molde, som alltid er vandt med spillere som har lokal tilhørighet. Og da er det jobben våres å få dem til å prestere.

- Jeg har jo sett litt på dette med fødselsdatoer. Tror du det er noen fordeler med å være født tidlig kontra sent på året?

Nei, jeg har diskutert dette med andre trenere, på enkelte landslag faktisk så var de bevisst på det, ta ut unge spillere på sine landslag, for dem var kanskje kommet mye lenger i utviklingen sin. Og det er klart, det kan jo være kanskje i 10-11-årsalderen om du er født i januar kontra desember, så klart det kan være forskjell på utviklingen deres. Men jeg tror når du blir 18-19-20 år, så tror jeg ikke det har noe å si om du er født i november eller januar. Tror det at du kan bli akkurat like god, om du er født sent som når du er født tidlig. Så jeg tror ikke det har så mye å si. Kan være i tidlige landslagsklasser og bylag og kretslag og sånn at det kan ha litt å si, men jeg tror det at er du god nok, så spiller det ingen rolle om du er født sent eller tidlig. Det er mange gode spillere som er født sent, for å si det sånn.

- Jeg har nå samlet inn fødselsdatoer på akademiet, og ser at det er en jevn fordeling. Så har jeg prøvd å samle for kretslag rundt om i Norge, og fått svar fra 5 kretser, der du ser en ganske annen tendens med en overvekt av tidligfødte, og det samme viser tall fra u-landslag som er hentet inn for noen år siden. Hva tror du grunnen er til at det er en jevn fordeling i akademiet, kontra de andre tallene?

Steike, Østfold er pinede alt før sommeren! Jeg tror kanskje som jeg sier at når det kommer til landslag, så tror jeg det kan ha litt å si. Tror ikke det har så veldig mye å si for oss, vi er ikke så opptatt om du er født i januar eller desember, vi ser etter den gode spilleren uansett, og dette vil jevne seg ut etter hvert, det er jeg ganske sikker på. Det hadde vært spennende å sett over spillere som er mellom 20 og 23 år for eksempel, eller 20 – 25, hvor stor prosentdel det er fra januar – juni og så ut. Det hadde vært litt spennende å se, jeg tror dette vil jevne seg ut. For dette her med fysikk og sånne ting, det er opp til du er 17-18 og kanskje inne på de tidlige landslag. Men det er klart at, det er jo en ting at det vil jevne seg ut, men en annen ting er jo at de får en mye større påvirkning, dem som er født tidlig. I de tidlige barneår, fra du er 10 til 15-16 år, for du blir jo tatt ut på mye mer. Så lenge du er født tidlig, og er en okei spiller, så vil du jo få mye mer treningsmengde kanskje, og mye større muligheter til å vise deg frem. Så en viss fordel sånn sett har de jo. Men for meg personlig spiller det ingen rolle når du er født sånn sett. Hvis du er god nok, og har de ferdighetene jeg vil se etter hvert fall. Men det er jo litt spennende å se, når du går litt grundig til verks og ser på kretslag og sånn, prosentandelen, for det er jo helt klart et skille her, innad i kretsene og. Usikker jeg, om vi hadde gått gjennom a-laget til Molde, det hadde vært litt spennende å se, når dem er født, det skulle vært en smal sak.

- Det er jo gjort undersøkelser på toppidrettsutøvere, og det er en overvekt av tidligfødte.

Det kan komme av at her får du større muligheter, når du er tidligfødt, i tidlige barneår, at du får en større påvirkning. Men jeg tror det at de som virkelig har lyst til å bli god, og som vier veldig mye av sin fritid til å trene, ikke bare i fotball når du er 10-11 år, har kanskje andre interesser også som håndball, turning etc., det vil ofte føre til en bra utvikling uansett. Litt tilbake til det vi snakket om i sted, er du et talent og født i mars, så kan du flyte på det ganske lenge. Men jeg tror det fort kan jevne seg ut om en som er født i september og er veldig god til å jobbe i hverdagen, den vil fort ta inn talentet altså. Jeg har sett mange jeg som har vært veldig gode og fløte på sitt talent og har liksom aldri måtte gå ned i kjelleren, og så blir de større og møter mer fysiske spiller og det går fortere, og de må virkelig begynne å jobbe for det, så er de faktisk ikke vandt til å ta ut de siste 10 prosentene, som du kanskje må for han som må slite seg frem hver dag, han vil takle det mye bedre tror jeg. Men det er spennende å se.

- Tror du det kan være noen fordel å være sent utviklet fysisk, eller sent født på året?

Nei, altså jeg tror ikke det er noen fordel. Jeg er født i slutten av november selv, og jeg ser på meg selv mer som treningstalentet, jeg elsker å trene, og konkurrerte både i friidrett og ski frem til jeg var 15-16 år. Så jeg tror mest på den daglige jobbingen og den påvirkningen du får der, og at du har et hode som tåler trening, og det er det stor forskjell på. Du ser spillere som legger seg ned, som ikke er vandt rett og slett til å få bank, og de gir seg over rett og slett. Og styrken måles jo litt ut i fra hvor fort du klarer å reise deg igjen etter en tøff smell. Men jeg tror ikke det er noen fordel å være født sent altså.

- Du tror ikke det kan bidra til at du kompenserer for manglende fysikk med andre ferdigheter?

Jo kanskje. Men så samtidig tror jeg kanskje du må brette opp ermene litt tidligere for å si det sann, for å hamle opp med de som er kommet litt lengre. Men jeg har ikke sett det, og har ikke noen egne opplevelser på det at man må kompensere på noen som helst måte. Nei ellers da, som vi sier om AkerAkademiet, så er jo målet vårt å utvikle spillere til sine klubber rundt Molde FK, og så er hovedmålet selvfølgelig å få spillere opp på a-laget til Molde. Og da er det klart at vi må, vi som jobber med dem yngre, må få dem best mulig rustet til enhver tid, slik at de blir lagt merke til av den a-treneren som er her til enhver tid. Det forandrer seg jo. Så jeg tror det at for MFK, det å kunne få utvikle spillere som kommer fra Fræna eller Åndalsnes eller Sunndalen, det ville vært veldig bra for MFK å få sånne spillere inn. Og så ser vi jo det at det popper opp med akademi, fotballskoler og toppidrettsklasser overalt, vi i Molde var nesten først ute med toppidrettsklasse, og hadde flust med søkere tidlig av, for mange år siden. Da måtte vi jo vrake mange spillere for vi kunne ikke ta inn alle. Mens i dag er det så vidt vi greier å få inn så vi fyller klassene. Så det har skjedd en veldig utvikling akkurat der, det er veldig mange om beinet. Pluss så har du mange agenter som har kontroll på guttene helt ned i 14 år kanskje, til og med i Norge. Så det er veldig mange unge spillere som er gode, som blir flyttet veldig tidlig opp til toppklubber, det være seg i Adeccoklubber eller Tippeligaklubber. Så vi har en tøff jobb foran oss. Det er klart at hvis vi sier at dem kommer opp nå i Molde på junior elite eller Molde 2-gruppen som junior, så kan gjerne vi si at de er gode nok til å kunne prøve seg på a-laget, og hospitere på a-laget, men det er det ikke sikkert hovedtreneren og hjelpetreneren på a-laget syns. For dem har en stall fra før, på kanskje 23-24-25 spillere, og treneren har kanskje kjøpt inn sine egne spillere. Så for å komme deg helt opp må du rett og slett ha litt tur, være på rett sted til rett tid rett og slett altså. Benytte sjansen når du får den, vise du har virkelig lyst og at du har guts, det er det det går på i første rekke. Fotballferdighetene og finspillet og d- og c-moment, det får komme etter hvert, men jeg tror det at skal du inn på en a-trening med Molde, da kan du ikke stå med hendene i lommen og klø deg en viss plass, for da går toget altså. Det første jeg sier til våre spillere når de skal opp å hospitere med a-laget, er at det først og fremst er den harde offensive og defensive jobbingen som blir lagt merke til de første øktene, og så får de heller begynne å utfolde seg litt når de blir litt tryggere på omgivelsene og medspillerne sine. Men har du ikke det der, da kan du bare rulle inn og bli der du er. Sånn er det bare.

- Går det litt igjen i det at du sier dere ser litt etter ledertyper og folk som byr på seg selv?

Ja, rett og slett. Altså, du blir rett og slett spist opp, kommer du på en a-trening og tror det at alle skal sentre til deg, eller at alle skal springe der du skal slå ballen, så tror du feil altså. Da er du på feil spor. Så jeg tror du må ta tak, du må tørre ute på banen. Det er stor forskjell, jeg har vært sammen med mange spillere som har vært tyst i garderoben, og ikke bidratt med noe sånn felles i garderoben før trening og etter trening, men når dem kommer ut på banen så forandrer de seg veldig og viser seg som ledertyper. Og det er mer enn godt nok det for meg, så lenge de presterer ute på banen, og tør å stå frem der. Så det er veldig stor forskjell på spillerne. Så har du enkelte som roper veldig høyt i garderoben, men som ikke er like trygg ute på banen, så det er stor forskjell på det. Men jeg syns vi jobber godt alle som er involvert på akademibiten, syns jeg jobber godt. Og det er klart det er stas for guttene som er 10-11 og oppover og komme på akademiet og bli tatt ut der. Føler dem blir veldig satt pris på. Og dem får egne klær med logoer på og alle kommer likt kledd på trening, og det er klart det setter prikken over i-en for mange, som ikke er vandt til sånne ting da. Så jeg tror totalsummen er veldig bra. Og jeg tror det må satses enda mer enn hva vi gjør, nå har jo vi holdt på med dette noen år, men jeg tror det at vi og enda tidligere må utvikle oss for å prøve å få det enda bedre både treningsmessig på treningene våres, og kanskje utvikle i forhold til dagene, mengde, kanskje i perioder. Ellers så kjører vi jo en god del fotballskoler, så jeg tror dem yngste nå kontra når vi var unge, og 10-12 år, da trente vi fotball maks 2 ganger i uken, når vi var 10-12 år, om vinteren kanskje nesten ingenting. Nå i dag trener de beste småguttelagene i Molde 6 økter i uken pluss kamp eller noe sånt, så det er klart det må bli bedre fotballspillere som kommer etter hvert. Men jeg er litt redd for det: vi skal ikke bare tenke mengde, jeg tror vi har strekt oss langt nå i forhold til treningsmengde, jeg tror ikke vi skal ta den lenger, for jeg tror heller vi skal hige etter å få den kvaliteten på trening på hver økt, og at spillerne er uthvilte og har lyst å spille fotball når de kommer. At det ikke bare blir oppmøte for å være der, for det tror jeg blir helt feil, hvis vi går dit. Jeg tror de trener nok per dags dato. Nei, det jobbes bra, jeg tror det.

Avbrutt litt.

- En ting du nevnte med at de får klær og dette her. Opplever du det som en motivasjonsfaktor det at de blir plukket ut på akademiet, eller kan det virke motsatt og at noen tar det som en slags hvilepute?

Nei, jeg tror det er en motivasjonsfaktor, det og. Nå må jeg jo rette litt på det, de får ikke klær, de må betale for det, men det er billige klær. Og jeg tror det er en motivasjonsfaktor, men samtidig skal vi være litt obs på det at det er alltid en fare, for dette er klær som de vil bruke utenom og, bruke i skolegården og bruke de på skolen, for det er stas å gå med det. For det er jo bare de guttene som er inne til enhver tid som får mulighet til å kjøpe de. Så det er klart at det kan bli litt forskjeller, det er mange som spiller fotball som kanskje ikke blir tatt ut på AkerAkademiet, og mange kanskje mener de skulle vært der, som ikke får disse klærne her. Og det er klart at det kan bli litt forskjeller her, så vi oppfordrer jo egentlig ungene til å ikke bruke de for mye i skoletiden, at dette er rene treningsklær. Så vi prøver å forklare dem det at det her er treningsklær, ikke skoleklær, men du vet jo når dem er 10-12 år så vil dem gjerne ha de på seg på skolen. Så jeg tror helt klart det er en motivasjonsfaktor, men vi finner jo fort ut om de er her for å få klær, og da er det rett ut. Neida, dem er veldig lysten, og veldig mange tar det veldig tungt når dem blir rullert ut, selv om vi sier det at det ikke er for resten av livet tenkte jeg å si, resten av ungdomsårene. Men dem tar det litt tungt å bli rullert ut. Samtidig så får vi håpe at de har hatt en så positiv opplevelse at dem er veldig giret på å komme tilbake.

Det er jo en ting jeg kan si, vi har gjort om litte grunn på akademiet fra sånn som det var fra dag 1 av, da var det jo 1,5 times økter med ferdighetstrening og litt spill. Nå har vi utvidet en halvtime, så nå er det to timer. Nå kjører alle gruppene en halvtime med fysisk trening, det være seg litt mage/rygg øvelser og litt sånne ting, med den fysiske treneren i MFK, Stig Aambø, han er veldig dyktig på det. Og det føler jeg er rett, for da er dem litt varme når vi går inn og har 1,5 time fotball, så slipper vi å bruke lang tid på oppvarming. Pluss det at vi ser det at mange av disse får ikke den naturlige treningen og koordinasjonen, nå er det stort sett fotball, vi som holdt på for mange år siden hadde ski og friidrett og mange andre ting å holde på med, fikk litt annen styrke på kroppen kanskje. Nå i dag klatrer dem ikke i trær, og da må dem ha magetrening i Akerhallen før fotballtrening, så det tror jeg er en veldig bra utvikling. For det å ha en god stabilisator i mage og rygg, det tror jeg er ekstremt viktig i fotball. Så å få inn gode vaner i 10-11-12-årsalderen, det tror jeg er veldig bra.